

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (Τ.Ε.Ι.) ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : « Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. »

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Κος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΠΡΕΠΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2002

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Θερμές ευχαριστίες προς τον υπεύθυνο καθηγητή μου κύριο Κωνσταντίνο Τσουντα για την πολύτιμη βοήθεια του , την συνεργασία του και τις πληροφορίες που μου παρείχε ώστε να ολοκληρωθεί αυτή η εργασία . Τέλος ευχαριστώ την Κυριακή Ιακάρη για την δική της συμβολή στην ολοκλήρωση της πτυχιακής μου εργασίας .

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	I
ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ	II
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	III

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΘΕΜΕΛΙΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.	Περίοδος Αντιβασιλείας	1
2.	Περίοδος Συντάγματος 1844	2
3.	Περίοδος Συντάγματος 1864-Η Συνταγματική κατοχύρωση	5
4.	Σχέδιο Νέου Δημοτικού Νόμου	6
4α)	Η Πειθαρχική Δικαιοδοσία των Δημάρχων	6
4β)	Η Απουσία του Δημάρχου	8
5.	Μεταρρυθμίσεις του Χαριλάου Τρικούπη	10
5α)	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	11
5β)	Δημοτική Διοίκηση	11
6.	Θεμελιώδεις Νόμος ΔΝΖ΄	12
7.	Επιβολή Πειθαρχικών Ποινών που αναφέρονται στον Νόμο ΔΝΖ΄	13
7α)	Καθήκοντα του Προέδρου	15
7β)	Περί Δημάρχου	15
7γ)	Προϋπολογισμός των Δήμων	16
7δ)	Πειθαρχικές Ποινές που επιβάλλονται στους Αιρετούς	1
8.	Έλεγχος επί των Προσώπων	19
9.	Η Διοικητική Αυτοτέλεια	21
10.	Έλεγχος επί των Οργάνων	21
11.	Σύνταγμα του 1968	22
11α)	Έλεγχος επί των Οργάνων	23

12. Το ισχύον Συνταγματικό Πλαίσιο	25
------------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Το πειθαρχικό φαινόμενο στο σύγχρονο ελληνικό δημόσιο δίκαιο	29
2. Το πειθαρχικό φαινόμενο στο χώρο των σχέσεων κράτους και Ο.Τ.Α.	34
2α. Η σχέση κράτους και αυτοδιοικούμενων οργανισμών	36
2β. Η σχέση κράτους και αιρετών οργάνων των αυτοδιοικούμενων οργανισμών .	41
2γ. Η σχέση αυτοδιοικούμενων οργανισμών και των αιρετών τους οργάνων .	43

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

1. Πειθαρχική ευθύνη στον πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης	45
2. Πειθαρχική ευθύνη στον δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης	47
3. Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα των Ο.Τ.Α.	49
4. Περιπτώσεις - παραδείγματα που συνιστούν επιβολή πειθαρχικών ποινών σύμφωνα με την νομολογία του Σ.τ.Ε. .	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.	Επιβολή ποινών στον πρώτο βαθμό Τ.Α. από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας	71
2.	Επιβολή ποινών στον δεύτερο βαθμό Τ.Α. από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας	73
3.	Συμβούλιο	75
3α)	Σχετικά με τους αιρετούς του Πρώτου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	75
3β)	Σχετικά με τους αιρετούς του Δεύτερου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	76
4.	Δικαίωμα προσφυγής στον Υπουργό των Εσωτερικών	80
4α)	Σχετικά με τους αιρετούς του Πρώτου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Παράδειγμα της Κοινότητας του Νέου Πετριτσίου Σερρών)	80
4β)	Σχετικά με τους αιρετούς του Δεύτερου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	86
4γ)	Δικαιώματα του πειθαρχικά διωκόμενου αιρετού οργάνου του Δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	88
4δ)	Οι αρχές που τηρεί η εποπτεύουσα αρχή .	89
5.	Δικαίωμα προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας	90
5α)	Σχετικά με τους αιρετούς του 1ου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	90
5β)	Σχετικά με τους αιρετούς του 2ου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης	92

6. Αποκλειστική άσκηση της πειθαρχικής διαδικασίας από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας .	93
7. Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης	95
7α) Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης στον πρώτο βαθμό Τ.Α.	95
7β) Έκπτωση εξαιτίας καταδίκης στον δεύτερο βαθμό Τ.Α.	98
7γ) Παράδειγμα έκπτωσης αιρετού	101
8. Απόλυση	103
8α) Απόλυση αιρετών στον πρώτο βαθμό Τ.Α.	109
8β) Απόλυση αιρετών στον δεύτερο βαθμό Τ.Α.	111
9. Εξαίρεση αιρετών από την συνοπτική διαδικασία	114
10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	115
11. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	117

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

Ο.Τ.Α.	: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Δ.Κ.Κ.	: Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας
Κ.Ν.Α.	: Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
Άρθ.	: Άρθρο
Σελ.	: Σελίδα
Σ.τ.Ε.	: Συμβούλιο της Επικρατείας
Εδ.	: Εδάφιο
Ν.Α.	: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Ολ.Αρ.Παγ.	: Ολομέλεια Αρείου Πάγου
Ελεγ. Συν.	: Ελεγκτικό Συνέδριο
Δελτ.	: Δελτίο
Κρατ.	: Κράτος
Κωδ. Ποιν. Δικ.	: Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον ελληνικό χώρο ήταν συνεχής σ' ολόκληρη την διαδρομή του ιστορικού βίου της χώρας , αφού έλαβε διάφορες μορφές και πέρασε από διάφορα στάδια εξέλιξης .

Έτσι , πρέπει , κατ' αρχάς να εξετασθεί η εξέλιξη του πειθαρχικού δικαίου των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσα στον χρόνο από την εποχή της Αντιβασιλείας έως σήμερα .

Ακολούθως εξετάζονται το πειθαρχικό φαινόμενο στο σύγχρονο ελληνικό δημόσιο δίκαιο , και η σχέση του πειθαρχικού φαινομένου ανάμεσα στο κράτος και τους Ο.Τ.Α. .

Στο δεύτερο μέρος αναλύεται η πειθαρχική ευθύνη των αιρετών των Ο.Τ.Α. στον πρώτο και δεύτερο βαθμό , οι ποινές που επιβάλλονται στους αιρετούς , δηλαδή η ποινή της αργίας , της έκπτωσης , και της αυτοδίκαιης έκπτωσης από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας , και αναλύονται ορισμένες περιπτώσεις επιβολής πειθαρχικών ποινών .

Στην συνέχεια αναλύεται η πειθαρχική διαδικασία (στον πρώτο και δεύτερο βαθμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) , που ακολουθείται για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών στους αιρετούς . Η πειθαρχική διαδικασία εφαρμόζεται από τα αρμόδια κρατικά όργανα τα οποία είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας , το Συμβούλιο , ο Υπουργός των Εσωτερικών και το Συμβούλιο της Επικρατείας .

Αναλύονται επίσης οι λόγοι για τους οποίους οι αιρετοί εκπίπτουν αυτοδικαίως από το αξίωμά τους , όπως π.χ. αν στερηθούν την διαχείριση της περιουσίας τους , αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα , αν καταδικασθούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για διάφορα εγκλήματα . Γίνεται και αναφορά σε περίπτωση έκπτωσης αιρετού .

Τέλος παρουσιάζονται η διαδικασία και οι λόγοι απόλυσης των αιρετών του πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης . Οι λόγοι αυτοί πρέπει να είναι «σοβαροί λόγοι δημοσίου συμφέροντος*¹ » . Η έννοια όμως του δημοσίου συμφέροντος είναι γενική και διακυμαίνεται κατά τον σχηματισμό της κρίσης του κάθε αρμοδίου οργάνου της Διοίκησης .

1

*¹ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72

ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Η δεινή θέση στην οποία βρέθηκε η χώρα με τον θάνατο του Ιωάννη Καποδίστρια επέσπευσε την λύση του Ελληνικού προβλήματος .

Το σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεσμοθετήθηκε τον Οκτώβριο του 1833 από την Αντιβασιλεία . Με τον νόμο αυτόν έχουμε την συγκέντρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Το νέο αυτό δημοτικό σύστημα μπορεί να εφαρμοστεί εύκολα στις πόλεις και κωμοπόλεις , δύσκολα έως αδύνατον όμως να εφαρμοστεί στους μικρούς δήμους . Η συνύπαρξη της κοινότητας με τον δήμο ήταν αδιανόητη . Ή δήμος ή κοινότητα που σημαίνει συγκέντρωση ή αποκέντρωση .

Το κείμενο του νόμου περί συστάσεως των Δήμων αποτελεί το πρώτο Ελληνικό σύστημα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αναφέρει σχετικά με την πειθαρχική ευθύνη των αιρετών τα εξής :

Η υπηρεσία του Δημάρχου διαρκεί 3 χρόνια . Αν παύσουν οι ιδιότητες του , με τις οποίες έγινε η εκλογή ή αν συμβούν περιστάσεις που να εμποδίζουν την εκλογή παύει η υπηρεσία του Δημάρχου .

Η παύση του Δημάρχου ενεργείται μόνο με απόφαση του Βασιλιά αφού πρώτα ακούσει την γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου η δύναμη δικαστικής αποφάσεως .

Ο Νομάρχης έχει το δικαίωμα να παύει σε κατεπείγουσες περιπτώσεις προσωρινά τον Δήμαρχο . Οφείλει δε να αναφέρει εντός 3 ημερών στην αρμόδια Γραμματεία στην αρμόδια Γραμματεία της Επικράτειας , αφού εκθέσει τις αιτίες αυτής της παύσεως και επισυνάψει τις πράξεις αυτού .

Η Γραμματεία οφείλει εντός τριών ημερών , αφού λάβει την αναφορά του Νομάρχη , ή να διατάξει την αποκατάστασή του προσωρινώς παυόμενου Δημάρχου ή να προβάλλει την αποβολή αυτού στον Βασιλιά .

Τα παραπάνω ισχύουν και για τους παρέδρους .

2. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 1844

Όσον αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση καμία διάταξη δεν περιείχε στο Σύνταγμα , παρέμεινε όπως ίσχυε με το Βασιλικό Διάταγμα του 1835 όπου ο Βασιλιάς και η Κυβέρνηση είχε το εποπτικό δικαίωμα . Το δημοτικό σύστημα παρέμεινε όπως είχε , επί 80 ολόκληρα χρόνια . Το κράτος μπορούσε να παύει τον Δήμαρχο με απόφαση του Βασιλιά , μετά

την γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου ή να θέσει αυτόν σε κατάσταση προσωρινής παύσεως με απόφαση του Νομάρχη .

Η απόλυση των Δημάρχων , χωρίς να ορίζονται στον νόμο οι λόγοι οι οποίοι μπορούσαν να δικαιολογήσουν την λήψη του μέτρου αυτού , αποτέλεσε την χαριστική βολή κατά της τοπικής αυτοδιοίκησης . Μία μόνο εγγύηση έθετε ο νόμος προς λήψη του μέτρου αυτού . Την γνωμοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου .

Ως εγγύηση υπέρ των δημοτικών αρχόντων* πρέπει να εισαχθεί αιτιολογία των διαταγμάτων όπου παύεται ο δήμαρχος διότι η εξουσία αναστέλλεται αν αυθαιρετήσει πολλές φορές , χωρίς να μπορεί να αιτιολογήσει την αυθαιρεσία .

Αυτά ως προς την οριστική παύση , γιατί υπήρχε και προσωρινή παύση , η οποία πολλές φορές , λόγω την ευκολίας με την οποία λαμβάνονταν , ήταν αποτελεσματικότερο μέσο στα χέρια της διοικήσεως.

Η πλήρη εικόνα του οργίου της απολύσεως των Δημάρχων αποδίδεται με τα παρακάτω στοιχεία .

Δεν είναι λίγες οι απολύσεις των δημάρχων οι οποίες έγιναν κατά τα έτη 1854 και 1855 .

Κατά τα έτη αυτά , μας πληροφορεί ο Τ.Φιλήμων , παύθηκαν οι δήμαρχοι Αθηναίων , Πειραιώς , Ναυπλίου , Τριπόλεως , Σολίου , Τυμφρηστού , Υπάτης , κλπ. που συνολικά ανέρχονται σε 25 .

Αλλά το έτος 1862 διακρίθηκε για την πληθώρα των παύσεων , των Δημάρχων και μάλιστα με τρόπο επαναστατικό , προσθέτει ο Τ.Φιλήμων .

Κατά το έτος 1862 , παύθηκαν προς της 11^η Οκτωβρίου οι Δήμαρχοι Ναυπλίου , Στυμφαλίας , και Ερμουπόλεως , λόγω της συμμετοχής τους στην Ναυπλιακή Επανάσταση .

Και το τραγελαφικότερο είναι ότι , μετά την επανάσταση αυτή παύθηκαν 60 και πλέον δήμαρχοι διότι δεν είχαν λάβει μέρος στην επανάσταση .

Πρώτα απολύθηκαν δήμαρχοι , διότι έλαβαν μέρος στην επανάσταση και μετά απολύθηκαν , διότι δεν έλαβαν μέρος στην επανάσταση .

Με την κατάλυση της Δυναστείας του Όθωνα , παύθηκαν όλοι σχεδόν οι Δήμαρχοι , δυνάμει του ψηφίσματος της 19^{ης} Οκτωβρίου 1862. Σαν αιτιολογία του το ψήφισμα αναφέρει ότι οι Δήμαρχοι παύθηκαν λόγω της αγανάκτησης του πλήθους διότι αθέτησαν τους νόμους ασυστόλως και αναντιρρήτως , είτε στο παρελθόν είτε στο παρόν .

3. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 1864 - Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ

Η Ναυπλιακή Επανάσταση της 10^{ης} προς 11^{ης} Οκτωβρίου 1862 έθεσε τέρμα στην Δυναστεία του Όθωνα και στο Πολίτευμα της Συνταγματικής Μοναρχίας .

Η Εθνική Συνέλευση που προήλθε από την επανάσταση αυτή εξέλεξε 17μελή επιτροπή για τη σύνταξη σχεδίου Συντάγματος .

Στην Συνέλευση αυτή είχε υποβληθεί σχέδιο ψηφίσματος «περί συστάσεως των δήμων» .

Ο Δήμαρχος αποκτούσε τεράστια εξουσία , σε εκτεταμένη περιφέρεια , χωρίς όμως να μπορεί να προσφέρει και ανάλογο έργο στην αντιμετώπιση των τοπικών προβλημάτων .

Η κατοχύρωση , λοιπόν της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν υποτυπώδης .

Ουσιαστικά το Σύνταγμα του 1864 μεταρρύθμιζε μόνο το εκλογικό δημοτικό σύστημα .

Το Σύνταγμα του 1864 , ήταν το πρώτο Σύνταγμα του νεότερου Ελληνικού κράτους το οποίο , έστω στο πρόσωπο των δήμων , αναγνώριζε τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και περαιτέρω περιλάμβανε εγγυήσεις συνετώτερης λειτουργίας της διαδικασίας εκλογής των οργάνων αυτών .

4. Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ- ΣΧΕΔΙΟ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

Στην Εθνική Συνέλευση , την 29^η Απριλίου 1863 , υποβλήθηκε σχέδιο ψηφίσματος « περί συστάσεως των δήμων » .

Η Κοινότητα εξακολουθούσε να παραμένει στο περιθώριο .

Το σχέδιο , τελικά , δεν κυρώθηκε από την Εθνική Συνέλευση .

Η βάση της διοικήσεως του κράτους , παρέμειναν οι μεγάλοι δήμοι , όπως τους είχε κληροδοτήσει η Αντιβασιλεία .

Ο Δήμαρχος , παρέμεινε ο πανίσχυρος τοπάογης .

4α) Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Η πειθαρχική δικαιοδοσία του Δημάρχου διατηρήθηκε και μετά το Σύνταγμα του 1864 .

Την από του 1848 απόφαση της Βουλής , κατά την οποία η διοίκηση δεν είχε δικαίωμα να επιβάλλει πειθαρχικές ποινές στον δήμαρχο , εξουδετέρωσε η τακτική του Υπουργείου Εσωτερικών , που επέμενε παραδόξως στην διατήρηση του νόθου καθεστώτος .

Οι πειθαρχικές κυρώσεις ήταν απαραίτητες οπότε έπρεπε να θεσπιστούν ανάλογες διατάξεις ή δεν ήταν απαραίτητες οπότε έπρεπε να τεθεί τέρμα στο καθεστώς της αυθαιρεσίας .

Όμως δεν συνέβη τίποτε απ' αυτά και το καθεστώς διατηρήθηκε και μέχρι το 1890 .

Κατά το έτος αυτό , ο Νομάρχης Αιτωλίας κα Ακαρνανίας Χ. Σοφιανός , με έγγραφο του προς το Υπουργείο Εσωτερικών , στηριζόμενος στην ορθή ερμηνεία των σχετικών διατάξεων και σε δικαστικές αποφάσεις , αποδείκνυε την έλλειψη νομιμότητας στην τακτική του Υπουργείου να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις , επί των δημάρχων βάσει διατάξεων που ίσχυαν επί δημοσίων υπαλλήλων .

Παρά ταύτα , όμως , κατά το 1891 , ο Νομάρχης Αττικής και Βοιωτίας επέβαλε κατά του Δημάρχου Αθηναίων την πειθαρχική ποινή της επιπλήξεως .

Με την αφορμή του περιστατικού αυτού οι έγκριτοι νομομαθείς της εποχής εκείνης , ομοφώνως υποστήριξαν ότι ήταν αυθαίρετη η ενέργεια του Νομάρχη , συμφωνήσαντες με την επιχειρηματολογία του Δημάρχου .

Το ζήτημα λύθηκε οριστικά με τον Νόμο της 7^{ης} Μαρτίου 1891 « Περί τροποποιήσεως διατάξεων του από 27 Δεκεμβρίου 1833 Νόμου περί Δήμων » .

Κατά το άρθρο του Νόμου αυτού σε μία μόνο περίπτωση ήταν δυνατή η επιβολή της πειθαρχικής ποινής της επιπλήξεως στον Δήμαρχο. Όταν αμελήσει ο Δήμαρχος να εκθέσει τον παραδοθέντα απολογισμό από τον εισπράκτορα και τον απολογισμό της ίδιας αυτού διαχειρίσεως .

Το Υπουργείο των Εσωτερικών , δεν είχε , πλέον , λόγους να συνεχίσει την αντίδρασή του .

Η πλήρης εναρμόνιση του , με τον Νόμο αποδεικνύεται από την αρ. 9651 της 15^{ης} Ιουνίου 1893 εγκύκλιο του Υπουργού των Εσωτερικών Δ.Γ.Ράλλη που έχει σαν θέμα τις περιπτώσεις πειθαρχικών πρόστιμων που επιβάλλονται στους Δημάρχους . Όπου εκτός των άλλων αναφέρει ότι : «Η Δημοτική Νομοθεσία δεν επιτρέπει στην προϊστάμενη Διοικητική Αρχή να επιβάλλει πρόστιμα σε Δημάρχους , παρά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις και τους διατάσει να εφαρμόσουν τον Νόμο όπου θα πρέπει να καταμηνύσουν στον Εισαγγελέα τους Δημάρχους που δεν υπακούουν στις διαταγές τους , όπου η Δικαστική Αρχή θα αποφασίσει σύμφωνα με τα άρθρα του Νόμου » .

4β) Η ΑΠΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Η απομάκρυνση του Δημάρχου από τον Δήμο ήταν ένα ζήτημα για το οποίο καμία διάταξη περιλάμβανε ο περί Δήμων Νόμος .

Το ζήτημα αυτό ρυθμίσθηκε με την υπ'αρ. 30 της 31^{ης} Μαΐου 1890 εγκύκλιο του Υπουργείου των Εσωτερικών .

Η εγκύκλιος αυτή όριζε :

Οι Δήμαρχοι που συνεχώς απομακρύνονται , χωρίς να έχουν πάρει άδεια και κατά μεγάλα ή μικρά χρονικά διαστήματα εγκαταλείπουν τον Δήμο , αφήνοντας την θέση τους εκτεθειμένη στην διάκριση των αμαθών δημορχικών παρέδρων και ανεύθυνων δημορχικών γραμματέων τα συμφέροντα του Δημοσίου , του Δήμου και των πολιτών .

Και όσον αφορά την απουσία του Δημάρχου χωρίς άδεια από την έδρα του Δήμου , αυτή αποτελεί προφανή παραγνώριση των καθηκόντων του και θα πρέπει να του επιβληθεί ποινή σύμφωνα με τον Νόμο . Επομένως όποια ιδιωτική ή Δημοτική υπόθεση επιβάλλει στον Δήμαρχο την απουσία του από τον Δήμο , οφείλει απαραίτητως να ζητήσει προηγουμένως , έγγραφα και αιτιολογημένα , τακτική άδεια απουσίας .

Η εγκύκλιος ζητούσε από τους Νομάρχες , την πειθαρχική τιμωρία των παραβατών Δημάρχων και την άσκηση ποινικής διώξεως για παράβαση καθήκοντος .

Τα θέματα που δημιουργήθηκαν με την εγκύκλιο αυτή ήταν αν ελλείψει σχετικών διατάξεων , ο Νομάρχης νομίμως α) χορηγούσε άδεια απουσίας στον Δήμαρχο και β) τιμωρούσε αυτόν ,όταν παρέβαινε την εγκύκλιο . Και περαιτέρω , η εγκύκλιος αυτή δεν όριζε εάν τα θεσπιζόμενα μέτρα αφορούσαν και την απουσία λόγω υπηρεσίας , ως και

αν η απουσία αυτή ήταν ολιγοήμερη και επομένως χωρίς ουσιαστικές συνέπειες .

Όμως , τα μειονεκτήματα της ρυθμίσεως αυτής , που ανάγονται στο τυπικό μέρος , δεν αναιρούσαν την σημασία της ανάγκης που την προκάλεσε .

Η συνεχής και παρατεταμένη αποχή του Δημάρχου από τα καθήκοντα του , αδικαιολόγητη τις περισσότερες φορές , αποτελούσε σοβαρής μορφής ανασχεσης στην πρόοδο των δημοτικών εργασιών και πηγή γενικότερων ανωμαλιών στην λειτουργία και τις σχέσεις των δημοτικών αρχών .

5. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Κατά την πρώτη μικρής διάρκειας πρωθυπουργίας του ο Χαρίλαος Τρικούπης (1875) , κατέθεσε στην Βουλή τρία σχέδια Νόμων .

Το « περί της Νομαρχιακής Επιτροπής » , το « περί κοινοτήτων » και το « περί τροποποιήσεως του περί δήμων Νόμου » .

5α) ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

A. Ο Νομός αποτελούσε αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο .

B. Η διοίκηση του Νομού άνηκε στην Νομαρχιακή Επιτροπή , αποτελούμενη από ίσο με τις επαρχίες αριθμών αιρετών μελών , όπου εκτός των άλλων αρμοδιοτήτων είχε και την άσκηση εποπτείας επί της διοικήσεως των δήμων .

5β) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η κοινότητα δεν μετατράπηκε σε ίδιο νομικό πρόσωπο . Αποκτούσε ιδιόμορφη νομική προσωπικότητα εντός του νομικού προσώπου του Δήμου .

Η διοίκηση της Κοινότητας άνηκε σε έναν πάρεδρο και τρεις αιρετούς κοινοτικούς συμβούλους , που εκλέγοντο συγχρόνως με τις δημοτικές αρχές . Στην διοίκηση της κοινότητας ο πάρεδρος και το κοινοτικό συμβούλιο είχαν τα αντίστοιχα καθήκοντα και δικαιώματα του δημάρχου και του δημοτικού συμβουλίου .

Από τα σχέδια αυτά κανένα δεν έγινε νόμος .

6 . Ο ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΝΟΜΟΣ ΔΝΖ΄

Δύο είναι οι θεμελιώδεις νόμοι , που αφορούν στην Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση .

Ο ένας είναι ο Νόμος « Περί συστάσεως των Δήμων » , της 27^{ης} Δεκεμβρίου 1833 , που δημοσιεύτηκε την 10^η Ιανουαρίου 1834 .

Ο άλλος είναι ο Νόμος ΔΝΖ΄ , όπου ο Βασιλιάς Γεώργιος Α΄ τον ψήφισε και αποφάσισε μετά της Βουλής τον Νόμο « Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων , της 10^{ης} Φεβρουαρίου 1912, που δημοσιεύτηκε την 14^η Φεβρουαρίου 1912 » .

7. ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΔΝΖ*

Ο Νομάρχης εντός δύο μηνών *¹ από της εγκαταστάσεως των πρώτων κοινοτικών αρχών , διορίζει πενταμελή επιτροπή που εντός τριών μηνών προβαίνει σε επιτόπιο καθορισμό των δημοτικών ή κοινοτικών περιφερειών , και συντάσσει λεπτομερή έκθεση . Η έκθεση δημοσιεύεται με επικόλληση στις πόρτες των εκκλησιών και των κοινοτήτων . Εντός πέντε ημερών από την δημοσίευση της εκθέσεως , επιτρέπεται στα Δημοτικά και Κοινοτικά συμβούλια να κάνουν προσφυγή ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου .

Το δικαστήριο καλεί εντός της προθεσμίας τις ενδιαφερόμενες κοινότητες και εκδίδει την απόφαση των οριστικών ορίων των κοινοτικών περιφερειών . Με βάση την οριστική απόφαση το Υπουργείο των Εσωτερικών συντάσσει διάγραμμα εκάστης κοινοτικής περιφέρειας . Στο Υπουργείο των Εσωτερικών τηρείται βιβλίο όπου καταχωρούνται για κάθε κοινότητα οι εκθέσεις των Επιτροπών , οι αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων , και το Β.Δ. που αναγνωρίζονται τα όρια μαζί με το τοπογραφικό διάγραμμα εκάστης περιφέρειας .

*¹ Νόμος ΔΝΖ άρθρο 10

Αντίγραφα επίσημα των στοιχείων αυτών κατατίθενται στα αρχεία της Κοινότητας . Η παράβλεψη εκ μέρους των κοινοτικών αρχών των ως άνω έργων τιμωρείται πειθαρχικώς υπό του Νομάρχη με πρόστιμο από 20-200 δραγμές .

Ο Πρόεδρος του Κοινοτικού*¹ Συμβουλίου υποχρεούται να καλέσει το Συμβούλιο σε συνεδρίαση , εάν το 1\2 των μελών αυτού με έγγραφη αίτηση προς τον πρόεδρο ζητήσει στην αίτηση να αναφέρει και τον σκοπό της συνεδριάσεως . Εάν εντός 6 ημερών από την υποβολή της αιτήσεως δεν συγκαλέσει ο πρόεδρος συνεδρίαση , το κοινοτικό συμβούλιο συνέρχεται και αποφασίζει χωρίς τον Πρόεδρο . Η αδικαιολόγητη παράβλεψη του προέδρου τιμωρείται πειθαρχικώς από τον Νομάρχη με πρόστιμο 50 – 100 δραχμών με υποτροπή και με έκπτωση από το προεδρικό αξίωμα , το οποίο δεν δύναται να καταλάβει κατά την αυτή ετήσια περίοδο .

Ο πρόεδρος και τα μέλη του κοινοτικού συμβουλίου*² που ευθύνονται για κάθε ζημιά που προξενήθηκε στην κοινότητα από βαρεία αμέλεια ή δόλο τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ποινικού νόμου . Για αυτές τις παραβάσεις των καθηκόντων καταδιώκονται και οι δήμαρχοι , για κάθε αξιόποινη πράξη ή παράβλεψή τους .

*¹ Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 39

*² Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 49

7 α) ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αν αδικαιολόγητα αρνηθεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του τιμωρείται πειθαργικώς από τον Νομάρχη με πρόστιμο 10 – 100 δραχμών . Με υποτροπή αν καταγγελθεί από κάποιον δημότη , που του έχει αρνηθεί την υπηρεσία , και τιμωρείται με χρηματική ποινή 20 – 200 δραχμών .

Ο Πρόεδρος δεν μπορεί να απουσιάσει πάνω από 30 ημέρες άνευ αδειάς του κοινοτικού συμβουλίου .

Η άδεια αυτή δεν δύναται να υπερβεί του 3 μήνες .

Η παράβαση των διατάξεων αυτών επάγεται την έκπτωση από το αξίωμα του Προέδρου , που απαγγέλλεται από τον Νομάρχη αυτεπαγγέλτως ύστερα από καταγγελία κάποιου δημότη .

7 β) Περί Δημάρχου

Ο Δήμαρχος *¹ δεν μπορεί να απουσιάσει περισσότερο από έναν μήνα χωρίς την άδεια του Νομάρχη . Η παράβαση της διατάξεως αυτής τιμωρείται από τον Νομάρχη με πρόστιμο 20 – 100 δραχμές , το οποίο με υποτροπή εντός του αυτού διπλασιάζεται .

*1 Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 52

7γ) Προϋπολογισμός Δήμων

Ο προϋπολογισμός του δήμου*¹ εισάγεται στο Δημοτικό Συμβούλιο εντός του Οκτωβρίου από τον Δήμαρχο μετά αιτιολογίας κάθε κονδυλίου.

Εάν περάσει αυτή η προθεσμία ο Νομάρχης επιβάλλει στον Δήμαρχο ή στα μέλη της Δημαρχιακής Επιτροπής , εάν αυτά είναι υπαίτια της καθυστέρησης αυτής , πειθαρχική ποινή 50-500 δραχμών και ορίζει προθεσμία προς υποβολή του προϋπολογισμού που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε ημέρες .

Εάν περάσει και η προθεσμία αυτή , επιβάλλεται από τον Νομάρχη στους υπαίτιους της καθυστέρησης αυτής πειθαρχική ποινή 25 δραχμών για κάθε ημέρα .

Το οικονομικό έτος*² της δημοτικής διαχείρισεως ξεκινάει στις 2 Ιανουαρίου και λήγει στο τέλος Φεβρουαρίου του επομένου έτους .

Εντός δύο μηνών της λήξεως της χρήσεως ο δημοτικός ταμίας υποβάλλει τους λογαριασμούς του λήξαντος έτους στον δήμαρχο και την δημαρχιακή επιτροπή , δημοσιευμένη και διανεμόμενη .

*¹ Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 97

*² Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 115

Ο Δήμαρχος εισάγει τον απολογισμό στο δημοτικό συμβούλιο .

Ο απολογισμός μαζί με όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αποστέλλεται εντός έξι μηνών από της λήξεως της χρήσεως στον Νομάρχη που εκδίδει απόφαση εντός ενός μηνός από την παραλαβή αυτού .

Εάν περάσει η προθεσμία του προηγουμένου ο Νομάρχης αυτεπαγγέλτως ή μετά από καταγγελία δημότη , καλεί τον δήμαρχο και την δημορχιακή επιτροπή και το δημοτικό συμβούλιο , μέσα σε δέκα ημέρες να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του νόμου .

Εάν περάσουν οι δέκα ημέρες της προθεσμίας ο Νομάρχης επιβάλλει σε κάθε έναν από τους παραπάνω πειθαρχική ποινή 50-500 δραχμών . Το πρόστιμο επαναλαμβάνεται κάθε εκάστη πέμπτη ημέρα μέχρι της υποβολής του απολογισμού .

Εντός του μηνός από την επίδοση της αποφάσεως του απολογισμού του Νομάρχη στον δήμο , επιτρέπεται στον Δήμαρχο , την Δημορχιακή Επιτροπή και το Δημοτικό Συμβούλιο να ασκήσει προσφυγή στο Ελεγκτικό Συνέδριο .

7δ) ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ

Οι πειθαρχικές ποινές κατά των δημοτικών και κοινοτικών αρχών*¹ , επιβάλλονται από τον Νομάρχη , αφού προηγουμένως τους είχε αποστείλει κλήση για απολογία .

Εάν εντός δεκαπέντε ημερών από της επιδόσεως της κλήσεως δεν απολογηθεί αυτός στον οποίο απευθύνεται η κλήση , επιβάλλεται από τον Νομάρχη η πειθαρχική ποινή και χωρίς απολογία .

Κατά της αποφάσεως του Νομάρχη και εντός 15 ημερών από της επιδόσεως αυτής επιτρέπεται στον τιμωρηθέντα να ασκήσει έφεση ενώπιον του Υπουργού των Εσωτερικών .

Εάν εντός του μηνός από την υποβολή της εφέσεως δεν αποφανθεί αιτιολογημένα το Υπουργείο , αναιρούν ή μεταρρυθμίζουν την απόφαση του Νομάρχη , η απόφαση αυτή καθίσταται εκτελεστή , και παραδίδεται στον αρμόδιο ταμία προς αναγκαστική είσπραξη .

Δήμαρχοι , δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι και πάρεδροι , εκπίπτουν αυτοδικαίως*³ το αξιώματός τους όταν :

*¹ Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 124

*² Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 127

*³ άρθρο 127 Ν. ΔΝΖ'

Εάν στερηθούν με δικαστική απόφαση τα πολιτικά τους δικαιώματα .

Εάν μετά από οριστικό βούλευμα παραπεμφθούν για κακούργημα . Εάν στερηθούν με τελεσίδικη δικαστική απόφαση την ελεύθερη διαχείριση της περιουσίας τους .

Με το Βασιλικό Διάταγμα , μπορεί να απολυθεί δήμαρχος εάν κάνει μία ενέργεια που υπερβαίνει τα όρια των αρμοδιοτήτων του , ή ύστερα από αποδεδειγμένο δόλο ή αμέλεια προξενήσει ζημιά στον Δήμο . Οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων χρειάζονται την έγκριση του Νομάρχη για να γίνουν εκτελεστές .

Κατά της απόφασεως του Νομάρχη επιτρέπεται να γίνει έφεση ενώπιον του Υπουργού των Εσωτερικών , εντός 15 ημερών από την επίδοση αυτής , στον δήμο ή την κοινότητα , στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο , στην δημαρχιακή επιτροπή και σε όσους έχουν έννομο συμφέρον .

8. ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Μπορεί να απολυθεί δήμαρχος , εάν κάνει ενέργεια που υπερβεί την αρμοδιότητά του , ή αν αποδεδειγμένα προκαλέσει ζημιά από δόλο ή βαριά αμέλεια .

Το μέτρο αυτό μπορούσε να ληφθεί , για τους ίδιους λόγους και κατά του προέδρου της κοινότητας . Επομένως , γενική πειθαρχική δικαιοδοσία των Νομαρχών επί των δημοτικών και κοινοτικών αρχών δεν υπήρχε .

Υπήρχε όμως η απόλυση η οποία μπορούσε να καταγνώσει και λόγω μεγάλης ραθυμίας .

Ο Νόμος ΔΝΖ' μιλάει περί βαριάς αμέλειας ή βαριάς ραθυμίας δεν αποβλέπει στην βαριά αμέλεια ή ραθυμία κατά την έννοια των όρων αυτών του αστικού ή του ποινικού δικαίου , αλλά σε αμέλεια από διοικητικής απόψεως , που είναι διάφορος κατ' ουσίαν και κατά το περιεχόμενο .

Ότι η απόλυση αυτή δεν αποτελούσε πειθαρχικής φύσεως τιμωρία των δημοτικών και κοινοτικών αρχών αλλά διοικητικής φύσεως μέτρο φαίνεται.

Τέλος προβλεπόταν η λήψη μέτρων για βαριά αμέλεια ή για λόγους σοβαρής δημόσιας τάξεως ή συμφέροντος .

Ο Νομάρχης με απόφαση του μπορούσε να θέσει σε αργία ένα μήνα τον Δήμαρχο , τον Πάρεδρο , τον Πρόεδρο της Κοινότητας και τους αναπληρωτές αυτών , παρατεινομένη σε τρεις μήνες με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών . Για τους ίδιους λόγους μπορούσε να επιβληθεί και απόλυση με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου , κατόπιν προτάσεως του Υπουργού των Εσωτερικών .

9. Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ

Η διοικητική αυτοτέλεια των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοικήσεως εξαρτάται , βασικά από τον τρόπο που ασκείται επ' αυτών η κρατική εποπτεία . Υπάρχει στον ενδεικνυόμενο βαθμό , όταν η κρατική εποπτεία σταματά στο σημείο εκείνο που δεν βλάπτεται ούτε το γενικό ούτε το τοπικό συμφέρον .

Δεν υπήρχαν , πλέον πειθαρχικές δικαιοδοσίες και ποινές παρά μόνο στις από τον νόμο καθοριζόμενες συγκεκριμένα περιπτώσεις .

Παρέμεινε όμως η απόλυση του Δημάρχου (και του Προέδρου) και στην περίπτωση μεγάλης ραθυμίας .

10. ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Οι ευθύνες των οργάνων των δήμων και κοινοτήτων , είναι αστικές , ποινικές και πειθαρχικές .

Οι δημοτικοί και κοινοτική άρχοντες , ως όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης , τίθενται σε αργία μέχρι τριών μηνών για βαριά αμέλεια ή για λόγους σοβαρής δημοσίας τάξεως ή συμφέροντος .

Για τους ίδιους λόγους τα όργανα αυτά μπορεί και να απολυθούν με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου , που λαμβάνεται με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών . Η αργία και η

απόλυση δεν θεωρούνται πειθαρχικές ποινές , αλλά διοικητικής φύσεως μέτρα .

11. ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΟΥ 1968

Το Σύνταγμα του 1968 περί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναφέρει ότι η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται κατά το αποκεντρωτικό σύστημα . Το Κράτος διαιρείται σε περιφέρειες .

Την Τοπική Αυτοδιοίκηση την συνιστούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες , που έχουν σαν αποκλειστικό σκοπό την προαγωγή των τοπικών συμφερόντων και την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων της οικείας περιφέρειας .Οποιαδήποτε ανάμειξη των οργάνων με θέματα ξένα προς τους ως άνω σκοπούς απαγορεύεται . Το Κράτος ασκεί εποπτεία επί των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής τους. Τα συμβούλια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να διαλυθούν ή μέλη αυτών να κηρυχθούν έκπτωτα του αξιώματός τους από την εποπτεύουσα αρχή , εάν στραφούν κατά της εδαφικής ακεραιότητας του Κράτους , του πολιτεύματος , του κοινωνικού καθεστώτος , της ασφάλειας του Κράτους και των πολιτικών και ατομικών ελευθεριών των πολιτών .

11 α) Ο έλεγχος επί των οργάνων

Ο έλεγχος επί των οργάνων ασκείται με πειθαρχικά και διοικητικά μέτρα.

Πειθαρχικές ποινές . Οι περιπτώσεις που τα όργανα των δήμων και κοινοτήτων είναι πειθαρχικώς τιμωρητέα ορίζονται από διάφορες διατάξεις του Δ.Κ. και άλλων νόμων . Με τις διατάξεις αυτές , συνήθως , προσδιορίζεται και η επιβλητέα ποινή .

Διοικητικά μέτρα . Δήμαρχοι , Πρόεδροι Κοινοτήτων , Δημοτικοί Σύμβουλοι δύναται για σοβαρούς λόγους δημοσίας τάξεως ή συμφέροντος να απολυθούν του αξιώματος . Περαιτέρω το άρθρο αυτό όριζε ότι το εν λόγω διάταγμα εκδίδετο με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών και απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου .

Απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η προηγούμενη αιτιολογημένη έκθεση του Νομάρχη και γνώμη συμβουλίου , αποτελουμένου από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών , από έναν Αρεοπαγίτη και από έναν Νομικό Σύμβουλο του Κράτους .

Το συμβούλιο αυτό αποτελείται από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών και από δύο Αρεοπαγίτες .

Στην κατά τα άλλα όμοια διαδικασία είχε προστεθεί και η επί πλέον εγγύηση του υπηρεσιακού χαρακτήρα τριμελούς Συμβουλίου.

Απόλυση , λοιπόν , για σοβαρούς λόγους δημοσίας τάξεως ή συμφέροντος*¹ .

Η ασφαλιστική δικλείδα και πάλι το Συμβούλιο Επικρατείας .

Η ενεργός εκδήλωση και ανάμιξη του αιρετού άρχοντα υπέρ ορισμένου κόμματος αντίκειται στο δημόσιο συμφέρον .

Παράλληλα όμως , το αυτό δικαστήριο είχε δεχθεί ότι , στην περίπτωση των « σοβαρών λόγων δημοσίας τάξεως ή συμφέροντος » απαιτείται δόλος ή βαριά αμέλεια *² .

*¹ Σ.τ.Ε. 2238/1953

*² Σ.τ.Ε 670,1415/1958

12. Το ισχύον Συνταγματικό πλαίσιο

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001 όπου αναφέρει*¹ ότι το Κράτος ασκεί στους Ο.Τ.Α. εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους . Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης , εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία , επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές .

Έτσι διασφαλίζεται η πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση των Ο.Τ.Α και ο έλεγχος του κράτους περιορίζεται μόνο στον έλεγχο νομιμότητας*² .

Συγκεκριμένα , η άσκηση διοικητικού ελέγχου*³ στο πρόσωπο των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι αναμφίβολα συνταγματικά επιτρεπτή . Το αιρετό των οργάνων των τοπικών οργανισμών εξομοιώνει βέβαια αυτά με τους βουλευτές . Η εξομοίωση όμως αυτή δεν είναι πλήρης , γιατί το έργο των βουλευτών είναι κυρίως νομοθετικό , ενώ εκείνο των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι κατ' αρχήν

*¹ Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 124

*² Νόμος ΔΝΖ' άρθρο 127

*³ άρθρο 127 Ν. ΔΝΖ'

διοικητικό . Επομένως οι συνταγματικές διατάξεις για την προστασία των βουλευτών δεν μπορούν να εφαρμόζονται αναλόγως στα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης . Μια τέτοια εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα απέκλειε αναγκαστικά την άσκηση οποιουδήποτε διοικητικού ελέγχου στο πρόσωπο των οργάνων των τοπικών οργανισμών , πράγμα που δε θα συμβιβαζόταν με την παραδοσιακή έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Από την άσκηση διοικητικού ελέγχου στα όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης αναχωρεί η διάταξη του τρίτου εδαφίου της §4 του άρθρου 102 του Συντάγματος , η οποία καθιερώνει μια εγγύηση για την επιβολή των πειθαρχικών ποινών αργίας και απόλυσης σ' αυτά . Ο εν λόγω έλεγχος μπορεί να περιλαμβάνει κατ' αρχήν μια πολύ περιορισμένη πειθαρχική εξουσία και κατ' εξαίρεση τη λήψη της κανονικής λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης . Αυτός δεν μπορεί να θέτει σε κίνδυνο την προσωπική ανεξαρτησία των οργάνων των τοπικών οργανισμών και οφείλει ν' ανταποκρίνεται στη διττή φύση του λειτουργήματος τους που περιλαμβάνει στοιχεία του βουλευτικού και του υπαλληλικού λειτουργήματος . Αυτό συμβαίνει , όταν : α) αποβλέπει μόνο στην εξασφάλιση εκπλήρωσης των νόμιμων καθηκόντων των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης και , γενικότερα , της νόμιμης λειτουργίας των τοπικών οργανισμών , β) είναι πολύ χαλαρός και , σε

κάθε περίπτωση , ηπιότερος από τον πειθαρχικό έλεγχο , που απορρέει από την ιεραρχική εξουσία και ασκείται στα διοικητικά όργανα του Κράτους και γ) ασκείται σύμφωνα με ορισμένες εγγυήσεις ορθής και αμερόληπτης κρίσης .

Η αρχική διάταξη του άρθρου 102 § εδ.Β΄ του Συντάγματος θέσπιζε μια σοβαρή εγγύηση υπέρ των αιρετών οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σχετικά με την επιβολή των πειθαρχικών ποινών αργίας και απόλυσης . Ειδικότερα , η διάταξη αυτή όριζε τα ακόλουθα : « Οι πειθαρχικές ποινές αργίας και απόλυσης από το αξίωμα των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης , εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία , απαγγέλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές » . Τη διάταξη αυτή επαναλαμβάνει κατ' ουσία αμετάβλητη η αναθεωρημένη διάταξη του Συντάγματος .

Έτσι οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και απόλυσης επιβάλλονται στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου , που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές . Η διάταξη δεν απαιτεί τη γνώμη του συμβουλίου αυτού στις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία του

αιρετού δημοτικού ή κοινοτικού οργάνου που παραπέμπεται με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση για κακούργημα ή με αμετάκλητο βούλευμα για πλημμέλημα*¹ .

Ως αιρετά όργανα εννοούνται όλα τα όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης , που εκλέγονται *² .

Η διάταξη του Συντάγματος καλύπτει και την ομαδική απόλυση των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης , δηλαδή την διάλυση των συμβουλίων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης .

Με την αναθεωρημένη μορφή του παραπάνω άρθρου ενισχύεται η συνταγματική θέση της τοπικής αυτοδιοίκησης και εισάγονται νέες εγγυήσεις που διασφαλίζουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε σχέση με την κεντρική κρατική εξουσία

*¹ άρθρο 187 Δ.Κ.Κ. και άρθρο 72 Κ.Ν.Α.

*² άρθρο 102 §§ 2 εδάφιο β΄ του Συντάγματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ

Στο σύγχρονο ελληνικό δημόσιο δίκαιο γίνεται συχνά λόγος για πειθαρχική εξουσία ή ευθύνη*¹ , πειθαρχικά παραπτώματα ή κυρώσεις , πειθαρχικές σχέσεις ή μέτρα , περιπτώσεις που εντάσσονται στους διαφορετικούς τομείς κρατικής οργάνωσης ή δραστηριότητας . Επιβάλλονται πειθαρχικές ποινές σε δημάρχους , αντιδημάρχους , προέδρους κοινοτήτων*² και σε μέλη δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων .

Κάθε φορά που το ελληνικό δίκαιο κάνει χρήση του όρου πειθαρχία ή χαρακτηρίζει ορισμένα μεγέθη σαν πειθαρχικά , βρισκόμαστε μπροστά σε εκδηλώσεις του ίδιου φαινομένου ; Υπάρχει μια μοναδική έννοια πειθαρχίας που διατρέχει το θετικό μας δίκαιο ; Ή έχουμε τόσες έννοιες πειθαρχίας , όσες και οι περιπτώσεις εμφανίσεις του πειθαρχικού φαινομένου ; Κι ακόμη

*¹ ΤΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΚΑΙΟ
– ΣΩΤΗΡΗΣ ΛΥΤΡΑΣ – ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ 1989

*² Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 120 – Ν. 1065/1980 « Περί κυρώσεως Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα»

τέλος , μήπως το ελληνικό δίκαιο χρησιμοποιεί ορισμένες φορές τον όρο πειθαρχία καταχρηστικά δηλαδή χωρίς οι προϋποθέσεις που το ίδιο απαιτεί , για να εντάξει σε άλλες περιπτώσεις που κρίνονται σαν οι βασικότερες ή οι σημαντικότερες , ορισμένη σχέση στο πειθαρχικό φαινόμενο ;

Η απάντηση στα ερωτήματα αυτά , συνιστούν εξειδικεύσεις ενός μοναδικού ερωτήματος : ποια είναι η έννοια της πειθαρχίας στο σημερινό ελληνικό δημόσιο δίκαιο .

Η σύγκριση ποινικού – πειθαρχικού δικαίου οδηγεί κατευθείαν όσο και κύρια στη διαφοροποίηση του ποινικού με το πειθαρχικό αδίκημα , με άλλα λόγια στην εντόπιση της κυρωτικής καθαρά διάστασης του πειθαρχικού φαινομένου . Έτσι , όμως δεν τονίζεται , όπως πρέπει , η άμεση σχέση του πειθαρχικού φαινομένου με τη δράση της Δημόσιας Διοίκησης , δηλαδή η ουσιαστική του διάσταση , όπως μπορούμε να την αποκαλέσουμε , η οποία και το διαφοροποιεί από το ποινικό φαινόμενο . Καθώς τώρα η διάσταση αυτή δεν εντοπίζεται μόνο στις σχέσεις κράτους – δημοσίων υπαλλήλων , όπου κατά κανόνα τοποθετεί το πειθαρχικό φαινόμενο η θεωρία του ποινικού δικαίου , είναι φανερό πόσο η προσέγγιση του πειθαρχικού φαινομένου μέσα από την σύγκριση του με το ποινικό φαινόμενο είναι ατελής . Με

άμεσο αποτέλεσμα να μην μπορεί να εντοπισθεί από την ανάλυση η σημαντική διεύρυνση του πειθαρχικού φαινομένου .

Όσον αφορά την σχέση αστικής με την πειθαρχική ευθύνη*³ , η πειθαρχικά άδικη πράξη συνίσταται συνήθως σε παράβαση των κανόνων της υπηρεσίας στην οποία ανήκει ο δράστης . Η πράξη που συνιστά πειθαρχικό αδίκημα , επισύρει πειθαρχική ευθύνη , δηλαδή την επιβολή της ποινής , όπως επίπληξης προστίμου , απόλυσης κ.λ.π. Το ποινικό ή αστικό αδίκημα μπορεί να είναι πειθαρχικό αδίκημα ή αντίστροφα . Η πειθαρχική ευθύνη αφορά κυρίως στους δημοσίους υπαλλήλους , στους μισθωτούς ως εργαζόμενους ή ως μέλη συνδικαλιστικών οργανώσεων .

Κάνοντας σύγκριση στις αστικής και της ποινικής ευθύνης , βλέπουμε ότι η διαφορά τους βρίσκεται στις συνέπειες που αυτά επισύρουν σε βάρος του δράστη . Το πρώτο συνεπάγεται ευθύνη του δράστη προς αποζημίωση του ζημιωθέντος , ενώ το δεύτερο τιμωρεί το δράστη με ποινή . Η διαφορά αυτή οφείλεται στους επιδιωκόμενους από τα δύο είδη ευθύνης στόχους . Η ποινική ευθύνη αποβλέπει στην ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος ,

*³ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ σελ.59-60 – ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2001

ενώ τη αστική ευθύνη αποβλέπει στην ικανοποίηση ιδιωτικών συμφερόντων , δηλαδή στην ικανοποίηση του ζημιωθέντος . Για το λόγο αυτό η ποινική ευθύνη είναι προσωποπαγής (δηλ. δεν κληρονομείται και δεν μεταβιβάζεται) , σε αντίθεση με την αστική ευθύνη . Είναι επίσης δυνατόν κάποια άδικη και παράνομη πράξη να αποτελεί ταυτόχρονα αστικό και ποινικό αδίκημα (κλοπή , δόλια φθορά ξένης περιουσίας κ.λ.π.) ή να αποτελεί ένα μόνο είδος αδικήματος . Σε περίπτωση συρροής αστικής και ποινικής ευθύνης οι τελεσίδικες αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων δεν δημιουργούν δεδικασμένο για το πολιτικό δικαστήριο εκτός από την κρίση για τη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης , η σχετική αγωγή μπορεί να εισαχθεί και στο ποινικό δικαστήριο και η σχετική απόφαση του ποινικού δικαστηρίου αποτελεί δεδικασμένο για το πολιτικό δικαστήριο , το οποίο και δεν μπορεί να κρίνει ξανά το ίδιο θέμα .

Η δυσκολία του θέματος συμπύπτει με τη διαπίστωση ότι οι περιπτώσεις εμφάνισης του πειθαρχικού φαινομένου , οι περιπτώσεις δηλαδή που το θετικό δίκαιο κάνει λόγο για πειθαρχικές κυρώσεις ή παραπτώματα , για πειθαρχική ευθύνη κ.ο.κ. είναι πολλές , σε σημείο ώστε να φαίνεται εξαιρετικά δύσκολο , αν όχι αδύνατο , ότι μπορούν να αντιμετωπισθούν στο σύνολό τους και μάλιστα με ενιαία κριτήρια .

Η δυσκολία αυτή ωστόσο , η οποία επιτείνεται από το γεγονός ότι οι πιο πάνω περιπτώσεις δεν υπόκεινται όλες , στο ίδιο νομικό καθεστώς , είναι βέβαια σημαντική , όχι όμως και ανυπέρβλητη . Καταρχήν η εντόπιση όλων των περιπτώσεων εμφάνισης του πειθαρχικού φαινομένου δεν αποτελεί προϋπόθεση για να καταλήξουμε σε ορισμένο συμπέρασμα πάνω στην έννοια της πειθαρχίας .

2. ΤΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ Ο.Τ.Α.

Στο πεδίο των σχέσεων δημοσίων συνόλων – δημοσίων νομικών προσώπων εντοπίζουμε το πειθαρχικό φαινόμενο στις σχέσεις που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της αποκαλούμενης διοικητικής εποπτείας*⁴ .

Πειθαρχικές θεωρούνται οι κυρώσεις που επιβάλλονται από αρμόδια κρατικά όργανα σε αιρετά μέλη των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης για πλημμελή εκπλήρωση των καθηκόντων τους με βάση τις διατάξεις της δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας . Π.χ. οι επιβαλλόμενες από το Νομάρχη *⁵ σε αιρετά μέλη των οργάνων των δήμων και κοινοτήτων (δημάρχους , προέδρους κοινοτήτων , δημοτικούς και κοινοτικούς συμβούλους) π.χ. ποινές αργίες και της έκπτωσης .

Είναι χαρακτηριστικό πως ο πειθαρχικός χαρακτήρας των κυρώσεων αυτών προκύπτει από το ίδιο το Σύνταγμα που αντιλαμβάνεται καθαρά το πεδίο των σχέσεων κράτους και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης , σαν πεδίο εκδήλωσης του πειθαρχικού φαινομένου*⁶ .

*⁴ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ – Σπηλιωτόπουλος σελ. 239

*⁵ Νόμος 1065/1980 άρθρο 120

*⁶ Άρθρο 102 του Συντάγματος

Το ίδιο πειθαρχικές θεωρεί το θετικό δίκαιο τις κυρώσεις που επιβάλλονται από αρμόδια κρατικά όργανα σε φυσικά πρόσωπα –

όργανα αυτοδιοικούμενων οργανισμών στα πλαίσια της λεγόμενης « καθ' ύλην » αυτοδιοίκησης .

Από τα πιο πάνω διαπιστώνουμε ότι η επιβολή των πειθαρχικών κυρώσεων στα όργανα των αυτοδιοικούμενων οργανισμών , δεν γίνεται από τους ίδιους τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς , αλλά από όργανα που ανήκουν στο κράτος .

2 α) ΣΧΕΣΗ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Η άποψη σύμφωνα με την οποία η σχέση ανάμεσα στο κράτος και τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς*⁷ μπορεί να έχει πειθαρχικό χαρακτήρα , εκπλήσσει από πρώτη άποψη . Θεωρητικά ωστόσο , ο πειθαρχικός χαρακτήρας των σχέσεων κράτους ή άλλου δημοσίου συνόλου και νομικών προσώπων είναι δυνατός .

Καταρχήν δεν υπάρχει άμεση ένδειξη ότι θεμελιώνεται κατευθείαν πειθαρχική σχέση ανάμεσα στο κράτος και στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς . Παντού είτε στο Σύνταγμα , είτε στην δημοτική ή κοινοτική νομοθεσία*⁸ , γίνεται λόγος για κυρώσεις που επιβάλλονται σε αιρετά μέλη οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης , πουθενά για κυρώσεις που επιβάλλονται στους ίδιους του αυτοδιοικούμενους οργανισμούς , όπως θα έπρεπε να συμβαίνει , αν η πειθαρχική σχέση υπήρχε κατευθείαν ανάμεσα στο κράτος και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης .

Το θέμα επιβολής πειθαρχικών ποινών σε αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης , δείχνει να εντάσσεται πράγματι ως

*⁷ Το πειθαρχικό φαινόμενο στο σύγχρονο Ελληνικό Δημόσιο Δίκαιο – Σ.Λύτρα 1989

*⁸ Άρθρο 102 § 5 Συντάγματος – 120-122 Δ.Κ.Κ.

μερικότερη περίπτωση στην έννοια της διοικητικής εποπτείας που ασκείται από το κράτος στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς .

Το κράτος ασκεί στους οργανισμούς*⁹ τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους . Πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία , οι οποίες επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές . Έτσι διασφαλίζεται η πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση των Ο.Τ.Α. και ο έλεγχος του κράτους περιορίζεται μόνο στον έλεγχο νομιμότητας .

Η άσκηση διοικητικού ελέγχου*¹⁰ στο πρόσωπο των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι αναμφίβολα συνταγματικά επιτρεπτή . Το αιρετό των οργάνων των τοπικών οργανισμών εξομοιώνει βέβαια αυτά με τους βουλευτές . Η εξομοίωση όμως αυτή δεν είναι πλήρης , γιατί το έργο των

* ⁹ Τα Νέα – Ειδική έκδοση Σύνταγμα της Ελλάδος 2001 – Ελευθέριος Βενιζέλος

*¹⁰ Συνταγματικό δίκαιο τόμος Ι δεύτερη έκδοση – Αθανασίου Ραΐκου – εκδόσεις Σάκκουλα 2002

βουλευτών είναι κυρίως νομοθετικό ,ενώ εκείνο των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι κατ' αρχής διοικητικό . Επομένως , οι συνταγματικές διατάξεις για την προστασία των βουλευτών δεν μπορούν να εφαρμόζονται αναλόγως στα όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης . Μια τέτοια εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα απέκλειε αναγκαίως την άσκηση οποιουδήποτε διοικητικού ελέγχου στο πρόσωπο των οργάνων των τοπικών οργανισμών , πράγμα που δε θα συμβιβαζόταν με την παραδοσιακή έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης . Ο έλεγχος μπορεί να περιλαμβάνει μια πολύ περιορισμένη πειθαρχική εξουσία και κατ' εξαίρεση την λήψη ορισμένων διοικητικών μέτρων που αποβλέπουν στην

Αυτός δεν μπορεί να θέτει σε κίνδυνο την προσωπική ανεξαρτησία των οργάνων των τοπικών οργανισμών και οφείλει να ανταποκρίνεται στην διττή φύση του λειτουργήματός τους που περιλαμβάνει στοιχεία του βουλευτικού και του υπαλληλικού λειτουργήματος .

Η εποπτεία του κράτους στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς διακρίνεται σε εποπτεία των πράξεων και εποπτεία

των προσώπων , διάκριση , από την οποία κατά λογική ακολουθία προκύπτει ότι η εποπτεία στα πρόσωπα είναι είδος της εποπτείας στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς . Όταν η εποπτεία ασκείται με διοικητικές πράξεις του εποπτεύοντος οργάνου , δύναται να περιλαμβάνει επεμβάσεις που αφορούν είτε τα άτομα είτε τις πράξεις του εποπτευομένου δημοσίου νομικού προσώπου .

Στο μέτρο που η εποπτεία των προσώπων περιλαμβάνει και πειθαρχικές κυρώσεις*¹¹ , δημιουργείται η εντύπωση πως η τελευταία αναγνωρίζει πειθαρχικό χαρακτήρα στις σχέσεις κράτους και αυτοδιοικούμενων οργανισμών .

Δεν υπάρχει ευθεία πειθαρχική σχέση ανάμεσα στο κράτος και στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς . Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγουμε αντιπαραθέτοντας δύο δεδομένα . Αφ' ενός την βασική διαπίστωση , σύμφωνα με την οποία ο πυρήνας που πάνω του οικοδομείται το πειθαρχικό φαινόμενο , συγκροτείται από ένα σύνολο υποχρεώσεων ορισμένου προσώπου απέναντι σε ένα δημόσιο σύνολο . Αφετέρου την διαπίστωση ότι ανάμεσα στο κράτος και τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς δεν υπάρχει σχέση υποταγής , όπως μεταξύ κράτους και υπαλλήλων του αλλά

*¹¹ Σπηλιωτόπουλος – Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου σελ. 240

μοναδικά σχέση παράλληλης – αν και ελεγχόμενης – άσκησης δημόσιας εξουσίας , δεδομένο στο οποίο μεταφράζεται η εκχώρηση σ’ αυτούς αρμοδιοτήτων που διαφορετικά θα ασκούσε το ίδιο το κράτος*¹² . Ασκώντας τώρα τις αρμοδιότητές αυτές οι αυτοδιοικούμενοι οργανισμοί σε καμία περίπτωση δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις απέναντι στο κράτος , όπως θα έκανε π.χ. ένας δημόσιος υπάλληλος ασκώντας τα καθήκοντά του . Κάνουν απλώς χρήση της δυνατότητας που τους έδωσε η έννομη τάξη και τίποτε περισσότερο .

Συνεπώς δεν υπάρχουν κυρώσεις κατά των αυτοδιοικούμενων οργανισμών , όταν τυχόν οι τελευταίοι δεν ασκούν σωστά τις αρμοδιότητές τους . Οι κυρώσεις που υπάρχουν είναι κατά των αιρετών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης *¹³ . Έτσι λοιπόν μεταξύ κράτους και αυτοδιοικούμενων οργανισμών δεν υπάρχει ευθεία πειθαρχική σχέση .

*¹² Σπηλιωτόπουλος – Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου σελ. 231 επ. , 239 επ.

*¹³ Σ.τ.Ε. 1063

2 β) Η ΣΧΕΣΗ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ .

Η διαπίστωση αφ' ενός ότι υποκείμενα πειθαρχικών κυρώσεων είναι τα όργανα των αυτοδιοικούμενων οργανισμών – και όχι οι ίδιοι οι οργανισμοί και αφ' ετέρου ότι τις κυρώσεις επιβάλλουν κρατικά όργανα , οδηγεί κατευθείαν στο συμπέρασμα ότι , αν δεν υπάρχει ευθεία πειθαρχική σχέση ανάμεσα στο κράτος και στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς , υπάρχει ανάμεσα στο κράτος και στα όργανά τους .

Από μόνο το γεγονός πράγματι ότι τα κρατικά όργανα επιβάλλουν πειθαρχικές κυρώσεις σε όργανα των αυτοδιοικούμενων οργανισμών δεν μπορεί κάποιος να καταλήξει στην άποψη ότι μεταξύ κράτους και αυτών των οργάνων υπάρχει ευθεία πειθαρχική σχέση . Αν υποθετικά τις κυρώσεις δεν επέβαλαν κρατικά (διοικητικά) όργανα , αλλά δικαστήρια , θα ισχυριζόμαστε ότι μεταξύ δικαστηρίων και οργάνων των αυτοδιοικούμενων οργανισμών υπάρχει παρόμοια σχέση ; Η απάντηση είναι αρνητική .

Για να υπάρχει πειθαρχική σχέση , θα πρέπει να υπάρχουν υποχρεώσεις απέναντι σε ένα δημόσιο σύνολο , αν και στην περίπτωση μας τα όργανα των αυτοδιοικούμενων οργανισμών

έχουν υποχρεώσεις , οι τελευταίες υπάρχουν όχι απέναντι στο κράτος , αλλά απέναντι στα αυτοδιοικούμενα πρόσωπα .

Η άποψη ότι μεταξύ οργάνων αυτοδιοικούμενων οργανισμών και κράτους υπάρχει πειθαρχική σχέση δεν επαληθεύεται .

2 γ) Η ΣΧΕΣΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΟΥΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΟΥΣ .

Ως όργανα των αυτοδιοικουμένων οργανισμών , τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν ατομικά ή ως μέλη συλλογικών οργάνων τις αρμοδιότητές τους , είναι υποχρεωμένα να ασκήσουν τις αρμοδιότητές τους αυτές με ορισμένο τρόπο . Οφείλουν π.χ. να λαμβάνουν μέρος στις συνεδριάσεις των οργάνων , να αποφασίζουν με βάση την αρχή της αμεροληψίας , να διαμένουν στην έδρα του οικείου αυτοδιοικουμένου οργανισμού κ.ο.κ. Ακριβώς , μάλιστα , είναι αυτά που υπόκεινται στις ποινές που προβλέπονται στους αντίστοιχους οργανισμούς .

Γίνεται φανερό έτσι πως υπάρχει άμεση σύνδεση των υποχρεώσεων των οργάνων των αυτοδιοικουμένων οργανισμών με τους τελευταίους καταρχήν και πιο πέρα με τη λειτουργία τους .

Αν τώρα τις πειθαρχικές κυρώσεις τις επιβάλλουν στα όργανα αυτά κρατικά όργανα , είναι μοναδικά , γιατί δεν υπάρχουν στους αυτοδιοικουμένους οργανισμούς ανώτερα στην ιεραρχία όργανα να τις επιβάλλουν . Γεγονός βέβαια που δεν είναι σε θέση και να δημιουργήσει ευθεία πειθαρχική σχέση μεταξύ του κράτους και των οργάνων των αυτοδιοικουμένων οργανισμών .

Όπως προκύπτει από όσα εκτέθηκαν το πειθαρχικό φαινόμενο εντοπίζεται αναμφίβολα στο πεδίο των σχέσεων

κράτους – δημόσιων νομικών προσώπων , παρά το γεγονός
ωστόσο , ότι θεωρητικά οι σχέσεις μεταξύ νομικών προσώπων
μπορούν να έχουν πειθαρχικό χαρακτήρα , στην περίπτωση αυτή ,
για λόγους που συνδέονται με την έννοια της αυτοδιοίκησης και
που εξηγήσαμε πιο πάνω , πειθαρχική σχέση μεταξύ κράτους και
αυτοδιοικούμενων οργανισμών δε νοείται .

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΠΡΩΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι πειθαρχικές ποινές*¹ που μπορούν να επιβάλλονται στους Δημάρχους , Αντιδημάρχους , Προέδρους Κοινοτήτων και τα μέλη των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων είναι η ποινή της αργίας και η ποινή της έκπτωσης από το αξίωμά τους .

Ο Γ. Γ. Περιφέρειας μπορεί να επιβάλλει στα πρόσωπα αυτή την ποινή της αργίας έως τριών μηνών πάντοτε με αιτιολογημένη απόφαση στην οποία κατονομάζονται ρητά οι πράξεις ή παραλείψεις που συνιστούν βαρεία παράβαση καθήκοντος ή υπέρβαση αρμοδιότητας από δόλο ή βαρεία αμέλεια .

Αργία είναι , η μέχρι τρεις μήνες το περισσότερο αναγκαστική απομάκρυνση και αποχή από τα καθήκοντα του Δημάρχου , Αντιδημάρχου , Προέδρου της Κοινότητας κ.λ.π.

*¹ Δ.Κ.Κ. άρθρο 184

Η ποινή της αργίας δεν θίγει την νόμιμη συγκρότηση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου , Δημαρχιακής Επιτροπής ή Διοικητικού Συμβουλίου , αλλά επιφέρει μόνο τη διακοπή της καθ' ύλη και τόπο αρμοδιότητας του οργάνου που τέθηκε σε αργία .

Κατόπιν τούτου αν επιχειρηθεί κατά το χρόνο της αργίας του από το τιμωρημένο όργανο οποιαδήποτε διοικητική πράξη , πάσχει από ακυρότητα . Έτσι μόλις κοινοποιηθεί η απόφαση του Γ.Γ.Περιφέρειας για την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της αργίας , ο τιμωρηθείς πρέπει να απέχει από τα καθήκοντα του , χωρίς να περιμένει την αντικατάστασή του , γιατί διαφορετικά διώκεται και ποινικά για αντιποίηση αρχής . Από τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα δεν ορίζεται χρόνος παραγραφής των πειθαρχιών αδικημάτων.

Γι' αυτό πρέπει να γίνει δεκτή η άποψη ότι ο Γ.Γ.Περιφέρειας πρέπει να ασκεί την πειθαρχική του διαδικασία , μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα , γιατί έτσι εκπληρούται ο σκοπός του νόμου που είναι ο καταναγκασμός αυτών που τυχόν απειθούν στην τήρηση των νόμων με τους οποίους εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία των Ο.Τ.Α. .

Τέλος η επιβολή πειθαρχικής ποινής μετά την λήξη της δημοτικής και κοινοτικής περιόδου δεν είναι νόμιμη , γιατί έπαυσε να υπάρχει η ιδιότητα του αιρετού οργάνου .

2. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να επιβάλλει*² στο Νομάρχη και στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου ποινή της αργίας εως τριών μηνών αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους από πρόθεση με πράξη ή παράλειψη ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους όταν η πράξη που ενεργήθηκε δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα του οργάνου* που την ενεργεί , από δόλο ή βαρεία αμέλεια . Αργία είναι η αναγκαστική αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από το αξίωμα του Νομάρχη ή του Νομαρχιακού Συμβουλίου .

Επίσης τιμωρούνται με την ποινή της αργίας από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας αν έχουν παρεπεμφεί με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση για κακούργημα ή με αμετάκλητο βούλευμα για πλημμέλημα ή έχουν καταδικασθεί για τα παρακάτω αδικήματα και μέχρις ότου η απόφαση αυτή καταστεί αμετάκλητη *³ :

*² Κ.Ν.Α. άρθρο 72§ 10

*³ ΣτΕ 3236/1952 , 3228/1982 , 3801/1978

1. Αν στερηθούν την διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη απόφαση , είναι αυτοί που κήρυξαν πτώχευση κατά τις διατάξεις του εμπορικού νόμου και αυτοί που τελούν σε νόμιμη απαγόρευση και υπό δικαστική απαγόρευση σύμφωνα με τις διατάξεις του αστικού κώδικα .
2. Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση , που επιβάλλεται από τα αρμόδια δικαστήρια. Αμετάκλητη δε δικαστική απόφαση είναι αυτή που δεν υπόκειται ούτε σε έφεση ούτε σε αναίρεση και που αν ακόμα ασκήθηκαν απορρίφθηκαν οριστικά και αμετάκλητα .
3. Αν καταδικασθούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση , ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κάποιο κακούργημα ή στα πλημμελήματα της παραχαράξεως , της κιβληλείας , της πλαστογραφίας , της ψευδούς βεβαιώσεως , της δωροδοκίας , της εκβιάσεως , της κλοπής , της υπεξαίρεσεως , της απιστίας , της απάτης . της καταπίεσεως , της αιμομιξίας , της μαστροπείας , της σωματεμπορίας , της παραβιάσεως της νομοθεσίας για ναρκωτικά ή για το λαθρεμπόριο καθώς και της παραβιάσεως καθήκοντος εφόσον το τελευταίο στρέφεται κατά δήμων , κοινοτήτων ή άλλων νομικών προσώπων τους .

3. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ ΣΤΑ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.

Η επιβολή των πειθαρχικών ποινών στα αιρετά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ρυθμίζεται από διατάξεις*⁴ οι οποίες προβλέπουν την επιβολή :

1. Της ποινής της αργίας έως τριών μηνών και έκπτωσης για παράβαση συγκεκριμένων υποχρεώσεων τους , όπως λ.χ. βαριά παράβαση των καθηκόντων τους , ή η υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαρεία αμέλεια . Δόλος είναι η βούληση για την παραγωγή παράνομου αποτελέσματος με σκοπό την ίδια ωφέλεια ή βλάβη άλλου*⁵ . Πρέπει να συντρέχουν αφενός μεν , παράνομο αποτέλεσμα , αφετέρου δε , θέληση που κατευθύνεται στο αποτέλεσμα αυτό και επί πλέον απαιτείται αυτός που ενεργεί δόλια , να τελεί σε πλήρη γνώση , όχι μόνο των πραγματικών και νομικών όρων του παράνομου αποτελέσματος , αλλά και του παράνομου χαρακτήρα των ενεργειών του*⁶ . Για να συντρέξει δηλ. η περίπτωση δόλου , δεν είναι απαραίτητο να υπάρχουν τα στοιχεία του δόλου κατά τον Ποιν. Κώδικα , ήτοι , σκοπός ίδιου πλουτισμού ή κέρδους για τον δόλιο ή τρίτον , αλλά αρκεί και η κακή προαίρεση . Οι περιπτώσεις κατά τις

*⁴ Κ.Ν.Α. άρθρο 72§ 10

*⁵ ΣτΕ 3236/1952 , 3228/1982 , 3801/1978

*⁶ Πρωτ.Αθ.6998/1958 ΔΕΝ 15.412

οποίες υπάρχει βαρεία αμέλεια είναι πιο πολύ συνηθισμένες από το δόλο , γιατί όταν η ζημιογόνα πράξη ή παράλειψη είναι αντίθετη προς το νόμο , είναι πολύ πιθανό ότι το όργανο που ενήργησε , δεν εξάντλησε όλη την απαιτούμενη επιμέλεια του κοινού ανθρώπου για να αποφύγει την παραβίαση του νόμου . Το κριτήριο της αμέλειας δεν πρέπει να είναι υποκειμενικό και δεν ταυτίζεται με την έννοια της βαρείας παράβασης καθήκοντος που συνιστά πειθαρχικό και ποινικό αδίκημα .

2. Της αργίας σε περίπτωση παραπομπής τους για ορισμένα εγκλήματα με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση .
3. Την ποινή της έκπτωσης αν δεν εκτελούν τις υποχρεώσεις τους για διάστημα που υπερβαίνει του τρεις μήνες χωρίς άδεια του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου .
4. Την ποινή της αργίας ή της έκπτωσης στο Δήμαρχο ή στον Πρόεδρο της Κοινότητας σε περίπτωση απουσίας του από τον δήμο ή την κοινότητα περισσότερο από 30 ημέρες χωρίς άδεια ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις για 3 μήνες .
5. Η αυτοδίκαιη έκπτωση που τα αποτελέσματα της επέρχονται απευθείας από το νόμο , χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κρίση διοικητικού οργάνου , όταν συντρέχουν ορισμένα γεγονότα , όπως η καταδίκη σε στέρηση διαχείρισης περιουσίας ή στέρηση

πολιτικών δικαιωμάτων , ή η καταδίκη ως αυτουργών ή συμμετοχών τους σε ορισμένα εγκλήματα , ή η αποδοχή καθήκοντος ασυμβίβαστου με το αιρετό δημοτικό ή κοινοτικό αξίωμα , ή η κτήση δημοτικότητας άλλου δήμου ή κοινότητας , ή γίνει οφειλέτης ορισμένου ποσού στον Ο.Τ.Α.

4. ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ (Παραδείγματα) ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ Σ.τ.Ε.

1. Επιβλήθηκε σε Πρόεδρο της Κοινότητας η ποινή της αργίας 15 ημερών για παράβαση καθήκοντος , διότι δεν συμμορφώθηκε με τις επανειλημμένες υποδείξεις της εποπτεύουσας αρχής , διότι απομάκρυνε παράνομα από το Κοινοτικό γραφείο φωτογραφία ενός ανακηρυχθέντος ευεργέτη του χωριού και δεν εξάντλησε όπως όφειλε την προς τον έλεγχο των πράξεων της εποπτεύουσας αρχής προβλεπόμενη ένδικη προστασία όπου να αποδεικνύει την νομιμότητα της εν λόγω πράξεως και στην συνέχεια αρνήθηκε την εφαρμογή .^{*1}

2. Επιβλήθηκε η ποινή της αργίας 15 ημερών διότι υπέπεσε στον παράπτωμα της σοβαρής παράβασης καθήκοντος Πρόεδρος Κοινότητας , ο οποίος κατά του μήνες Ιούνιο και Ιούλιο δεν συνεκάλεσε , όπως είναι υποχρεωμένος το Κοινοτικό Συμβούλιο , διότι όπως ισχυρίσθηκε είχε έλλειψη θεμάτων προς συζήτηση .^{*2}

^{*1} Σ.τ.Ε. 2596/1987

^{*2} Σ.τ.Ε. 2596/1987

3. Συνιστά σοβαρή παράβαση καθήκοντος και καθ' υπέρβαση αρμοδιότητα από δόλο , το γεγονός ότι ο Πρόεδρος της Κοινότητας παραχώρησε καλλιεργημένες κοινοτικές εκτάσεις χωρίς δημοπρασία , έτσι του επιβλήθηκε η ποινή της αργίας 3 μηνών . *³

4. Συνιστά σοβαρή παράβαση των καθηκόντων από δόλο , ο διορισμός από τον Πρόεδρο της Κοινότητας της κόρης του ως γραμματέα , με τυπικά προσόντα απολυτήριοι τριτάξιου γυμνασίου κατά παράβαση αποφάσεως κοινοτικού συμβουλίου με την οποία είχε καθορισθεί ως τυπικό προσόν απολυτήριο τουλάχιστον εξατάξιου γυμνασίου . Έτσι του επιβλήθηκε η ποινή της αργίας δύο μηνών . *⁴

5. Συνιστά βαρεία παράβαση ή υπέρβαση αρμοδιότητας η πρόθεση μείωσης του κύρους εποπτεύουσας αρχής που εκδηλώνεται με λόγια ή με έργα*⁵ και η ενέργεια πολιτικού χαρακτήρα που αποσκοπεί στην κομματική εκμετάλλευση . *⁶

*³ Σ.τ.Ε. 904/1997

*⁴ Σ.τ.Ε.1627/1986

*⁵Σ.τ.Ε. 1581/86

*⁶ Σ.τ.Ε.2632/1968 , 2875/1986

6. Απόφαση του Νομάρχη μπορεί να θεωρηθεί ανατιολόγητη , διότι επέβαλε πειθαρχική ποινή σε δήμαρχο για λόγο ότι εξέδωσε ψευδή βεβαίωση για να ωφελήσει ιδιώτη . Εφόσον όμως δεν αναφέρονται συγκεκριμένα περιστατικά που να πείθουν για την πρόθεση του Δημάρχου εν όψει του γεγονότος αφού η Εισαγγελική Αρχή είχε επιληφθεί της υποθέσεως έκρινε ότι δεν υφίσταται αξιόποινη πράξη*⁷.

8. Δεν δύναται να επιβληθεί πειθαρχική ποινή για πράξεις που έχουν τελεστεί κατά τον χρόνο διεξαγωγής του εκλογικού αγώνα των ήδη υπηρετούντων των Δημοτικών και Κοινοτικών λειτουργών που ενεργούν ως υποψήφιοι στις προκηρυγμένες εκλογές για την ανάδειξη νέων δημοτικών και κοινοτικών αρχόντων . *⁸

*⁷ Σ.τ.Ε. 276/1965

*⁸ Σ.τ.Ε. 1829/1960

9. Ο Πρόεδρος της Κοινότητας ο οποίος είναι υπάλληλος*⁹ , εκδίδει πιστοποιητικά οικογενειακής προσωπικής καταστάσεως , κατοίκων της Κοινότητάς του , και επομένως τυχόν έκδοσή τέτοιου πιστοποιητικού με περιεχόμενο την περιουσιακή κατάσταση κατοίκου της Κοινότητάς του ουδεμία έννομη συνέπεια μπορεί να έχει . Συνεπώς δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί το έγκλημα της παραβάσεως καθήκοντος αν λείπει ο σκοπός*¹⁰ της παράνομης ωφέλειας ή βλάβης , ή ψευδής βεβαιώσεως αν δεν υπάρχει πρόθεση*¹¹ του υπαλλήλου , όταν το περιεχόμενο του πιστοποιητικού περιουσιακής καταστάσεως είναι ψευδές .

10. Η εκμίσθωση ακινήτου των δήμων και κοινοτήτων γίνεται κατόπιν δημοπρασίας . Η άνευ δημοπρασίας εκμίσθωση κοινοτικού ακινήτου (ξενώνα) από Πρόεδρο Κοινότητας , παρά την ως άνω υποχρέωση του , την οποία αυτός γνώριζε συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα της σοβαρής παραβάσεως καθήκοντος από βαρεία αμέλεια , όπου κρίνεται η ποινή της αργίας ενός μήνα .

9

*⁹ Βούλευμα Συμβ. Πλημ. Άρτας 534/1994

*¹⁰ Α.Π. 1061/1992 , Ποινικά Χρονικά ΜΒ'804

*¹¹ Α.Π. 918/1992 Ποιν. Χρ. ΜΒ'696

*¹² Σ.τ.Ε. 5124/1983 ΝοΒ 1985 σελ. 1621

11. Τίθεται υποχρεωτικά σε αργία Πρόεδρος*¹³ της Κοινότητας όταν με αμετάκλητο βούλευμα για πλαστογραφία ενώπιον του Εφετείου Κακουργημάτων κατέστη αμετάκλητο σε χρόνο προγενέστερο της ενάρξεως της θητείας (της εκλογής) του ως Προέδρου της Κοινότητας .

12. Σύμφωνα με απόφαση του Προέδρου της Κοινότητας*¹⁴ προκηρύχθηκε η πλήρωση μίας κενής θέσεως εργάτη – υδρονομέα . Στην συνέχεια η οικεία Επιτροπή η οποία και καθορίζει την σειρά επιλογής*¹⁵ των καταλλήλων προς διορισμό υποψηφίων μετά από εκτίμηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων , σε αναφορά πάντοτε με την κατηγορία του προσωπικού για την οποία θα γίνει ο διορισμός , κατήρτισε το πίνακα αξιολογικής κατατάξεως των υποψηφίων , όπου και κατάγει ο πρώτος επίλαχών Α.Χ. .

Η πλήρωση κενής θέσεως είναι υπαλλήλου*¹⁶ κατόπιν επιλογής από ειδική επιτροπή δεν είναι μεν υποχρεωτική για τον οικείο οργανισμό , πλην όμως , εφ' όσον δηλώθηκε πρόθεση του οργανισμού να προβεί

13

*¹³ Γνωμ. Νομ. Συμβ. του Κράτους 624/1996

*¹⁴ Σ.τ.Ε. 4547/1997 Στ' Τμήμα 7μελές Δ.Δίκη 2000 σελ. 169

*¹⁵ Σ.τ.Ε. 2830/1986 , 2601,2669/1987,1440/1995

*¹⁶ Σ.τ.Ε. 424/1988

στην πλήρωση της θέσης αυτής , τότε ανακύπτει υποχρέωση της Διοίκησης να περατώσει με τον διορισμό του επιλεγέντος υποψηφίου , την οικεία διαδικασία , εκτός αν προκύψει νόμιμο κώλυμα για την ολοκλήρωση της .

Στην συνέχεια ο Πρόεδρος της Κοινότητας αρνήθηκε να δεχθεί τον διορισμό του Α.Χ. .

Ο Νομάρχης στην συνέχεια , με έγγραφό του κάλεσε τον Πρόεδρο της Κοινότητας να προβεί στην έκδοση της πράξεως διορισμού του Α.Χ. , αφού αυτός προηγουμένως του υποβάλει ορισμένα δικαιολογητικά . Ακολούθησε η αναφορά του Α.Χ. προς τον Νομάρχη με την οποία αυτός διαμαρτύρεται για την καθυστέρηση του διορισμού του . Ο Νομάρχης με έγγραφό του προς τον Πρόεδρο της Κοινότητας τον κάλεσε εντός δέκα ημερών από της λήψεως του εγγράφου να προβεί στον διορισμό του Α.Χ. , και του επισήμανε αφ' ενός μεν ότι η όλη διαδικασία διορισμού πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέσα σε δύο μήνες , αφ' ετέρου ότι η άρνησή του να εκδώσει την πράξη διορισμού συνιστά παράβαση καθήκοντος , η οποία και επισύρει πειθαρχικές κυρώσεις . Ο Πρόεδρος της Κοινότητας εξακολουθούσε να μην διορίζει τον Α.Χ. . Έτσι ο Νομάρχης κάλεσε σε απολογία τον Πρόεδρο της Κοινότητας διότι δεν είχε προβεί σε καμία ενέργεια για τον διορισμό του επιλαχόντα . Στην απολογία του ο Πρόεδρος της Κοινότητας ισχυρίσθηκε ότι δεν υπέγραψε την πράξη διορισμού του επιλαχόντος Α.Χ. διότι το Κοινοτικό Συμβούλιο και ο

ίδιος προσωπικά ήθελαν να γίνει η κάλυψη της θέσης με έκτακτο προσωπικό και όχι με μόνιμο προσωπικό . Στην συνέχεια το Συμβούλιο το οποίο γνωμοδοτεί προκειμένου να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της αργίας ή της εκπτώσεως κατά πλειοψηφία , αποφάσισε την επιβολή της πειθαρχικής ποινής της αργίας . Ακολούθησε η απόφαση του Νομάρχη , με την οποία επεβλήθη στον Πρόεδρο της Κοινότητας η πειθαρχική ποινή της αργίας δύο μηνών για την εκ μέρους του παράλειψη διορισμού του Α.Χ. , πρώτου επιλεγέντος από την οικεία Επιτροπή . Στην συνέχεια ο Πρόεδρος της Κοινότητας άσκησε προσφυγή κατά της ως άνω Νομαρχιακής αποφάσεως ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών , ο οποίος και την απέρριψε .

13. Ο κατηγορούμενος Α.Χρ.Γ. , κατά το έτος 1992 ήταν πρόεδρος της Κοινότητας Πρεβέζης*¹⁷ οι δε υπόλοιποι , Ι.Ι.Χ. και Β.Θ.Α. , σύμβουλοι της ίδιας Κοινότητας . Στην Κοινότητα αυτή είχαν διατεθεί διάφορες πιστώσεις προερχόμενες από την ΣΑΤΑ των ετών 1991-1992 για την εκτέλεση μικρών κοινοτικών έργων . Το Κοινοτικό Συμβούλιο αποφάσιζε εκάστοτε τη διάθεση των πιστώσεων και εν συνεχεία την ανάθεση της εκτελέσεως του έργου στον ανάδοχο εργολάβο . Για τη βεβαίωση δε της καλής εκτελέσεως των έργων ορίσθηκαν ως επιτροπή ο Ι.Ι.Χ. και Β.Θ.Α. , οι οποίοι υπέγραφαν την σχετική βεβαίωση και στο τέλος εκδίδονταν το οικείο χρηματικό ένταλμα , που υπογραφόταν από τον Πρόεδρο και το γραμματέα της Κοινότητας .

Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις συντάχθηκαν και υπογράφηκαν τα απαραίτητα κατά νόμο δικαιολογητικά έγγραφα εκτελέσεως έργων που στην πραγματικότητα δεν είχαν εκτελεσθεί . Μεταξύ των δικαιολογητικών αυτών περιλαμβάνονταν και ισάριθμες βεβαιώσεις καλής εκτελέσεως έργου , που υπέγραψαν ο Ι.Ι.Χ. και Β.Θ.Α. , με τις οποίες βεβαίωναν , έπειτα από την επιτόπια , δήθεν , μετάβασή τους στο έργο , την καλή εκτέλεση του έργου και το εύλογο της δαπάνης αυτού .

*¹⁷ Συμβ.Εφετ.Ιωανν. 50/97 εις υπέρ 1998,578

Ακολούθως εκδόθηκαν από τον πρώτο τα σχετικά χρηματικά εντάλματα πληρωμής τα οποία παραδόθηκαν προς είσπραξη στους φερόμενους ως αναδόχους των έργων .

Οι τελευταίοι αφού εισέπραξαν τα αναγραφόμενα σ' αυτά χρηματικά ποσά , μετά την αφαίρεση των νομίμων κρατήσεων , οι ίδιοι ως δικαιούχοι από την Δ.Ο.Υ. Πάργας , τα παρέδωσαν στον Πρόεδρο της Κοινότητας .

Συγκεκριμένα , ενώ δεν εκτελέσθηκαν στην πραγματικότητα τα κοινοτικά έργα , εκδόθηκαν από τον Πρόεδρο , υπό την εκτεθείσα ιδιότητα του χρηματικά εντάλματα που τα υπέγραψε με τις συνημμένες αντίστοιχες βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης που υπέγραψαν οι λοιποί .

Περαιτέρω ο Πρόεδρος προέβη τα έτη 1992-1993 στην προμήθεια και εγκατάσταση δύο αναμεταδοτών στην Κοινότητα , υπογράφοντας το σχετικό συμφωνητικό σύνδεσης ρεύματος με τη Δ.Ε.Η. , χωρίς προηγούμενη έγκριση του Κοινοτικού Συμβουλίου. Για την αξία του ρεύματος εκταμιεύθηκε από το κοινοτικό ταμείο το ποσό των 816.858 δραχμών .

Από τα περιστατικά που εκτέθηκαν παραπάνω προκύπτουν οι εξής αποδιδόμενες πράξεις :

1. Η πράξη της ψευδούς βεβαιώσεως κατ' εξακολούθηση . Διότι ο πρόεδρος και τα μέλη του κοινοτικού συμβουλίου , συνέταξαν και

υπέγραψαν τα προμνησθέντα έγγραφα (χρηματικά εντάλματα και βεβαιώσεις καλής εκτελέσεως έργων αντίστοιχα) , στα οποία εν γνώσει τους βεβαίωσαν ψευδές περιστατικό .

2. Την απιστία κατ' εξακολούθηση σχετικά με την υπηρεσία . Διότι εν γνώσει τους ελάττωσαν την περιουσία της Κοινότητας της οποίας είχαν την διαχείριση αφού εκταμιεύθηκαν από το κοινοτικό ταμείο τα ανωτέρω χρηματικά ποσά χωρίς αντιπαροχή προς ίδιων αυτών όφελος .
3. Την παράβαση καθήκοντος , διότι ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου ματαίωσε την εκτέλεση των αποφάσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου για την εκτέλεση των ως άνω έργων παρ' ότι υποχρεούταν να τις εκτελέσει , περαιτέρω δε διότι προέβη στην σύναψη συμβάσεως με τον προμηθευτή των αναμεταδοτών και την Δ.Ε.Η. , χωρίς προηγούμενη έγκριση του Κοινοτικού Συμβουλίου κατά παράβαση του Π.Δ.*¹⁸ και του Δ.Κ.Κ.*¹⁹ , σκοπό να ωφελήσει τον ίδιο .

*¹⁸ Π.Δ. 25/1998

*¹⁹ Δ.Κ.Κ. άρθρο 87

14 . Δήμαρχος παραπέμπεται στο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων για να δικαστεί ως ηθικός αυτουργός για την πράξη της ψευδούς βεβαιώσεως με σκοπό αθέμιτου οφέλους και βλάβης της περιουσίας του Δήμου μεγαλύτερης του ποσού των 50.000.000 δραχμών .

Παρά το γεγονός ότι το ανωτέρω βούλευμα χαρακτηρίζεται ως αμετάκλητο , εν τούτοις ο Δήμαρχος άσκησε αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου*²⁰ .

20

*²⁰ Γνωμ. Νομ. Συμβ. του Κράτους 559/1998

15. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΔΗΜΟΥ ΛΑΥΡΕΤΙΚΗΣ

Ασκήθηκε πειθαρχική δίωξη στους Δημοτικούς Συμβούλους του Δήμου Λαυρετικής επειδή έπραξαν πειθαρχικά αδικήματα κατά την προηγούμενη δημοτική περίοδο και επανεξελέγησαν κατά την τρέχουσα (διανυόμενη) , με το δεδομένο ότι τα φερόμενα ως διαπραχθέντα πειθαρχικά αδικήματα τελέσθηκαν κατά την προηγούμενη δημοτική περίοδο .

Στον Δ.Κ.Κ. *²¹ δεν υφίσταται σχετικές διατάξεις , που να οριοθετούν την πειθαρχική ευθύνη των οργάνων των Ο.Τ.Α. σε συνάρτηση με τη διάρκεια της δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου εντός της οποίας φέρεται διαπραχθέν το πειθαρχικό αδίκημα . Προκειμένου περί οργάνων με θητεία , δεν νοείται άσκηση πειθαρχικής δίωξης μετά την λήξη της θητείας τους .

Στην προκειμένη , όμως , περίπτωση οι πειθαρχικώς διωκόμενοι , εφόσον επανεξελέγησαν και κατά τη διανυόμενη (τρέχουσα) δημοτική περίοδο , έχουν την ιδιότητα των αιρετών οργάνων , και ως εκ τούτου υπόκειται , κατ' αρχήν σε πειθαρχική δίωξη . Το γεγονός , ότι τα φερόμενα ως διαπραχθέντα πειθαρχικά αδικήματα , γίνανε κατά την διάρκεια της προηγούμενης δημοτικής περιόδου , κατά την οποία οι πειθαρχικώς

*²¹ Δ.Κ.Κ. άρθρο 184

εγκαλούμενοι είχαν την ιδιότητα του αιρετού , δεν ασκεί αρνητική έννομη επιρροή , υπό την προϋπόθεση , ότι δεν αντιμετωπίζεται θέμα παραγραφής . Διότι αφενός μεν , ο Δ.Κ.Κ. δεν συναρτά την πειθαρχική ευθύνη με τα χρονικά όρια της δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου , αφετέρου , διότι , η πειθαρχική δίωξη έχει σαν σκοπό την προστασία του δημοσίου συμφέροντος . Σε αντίθετη εκδοχή , όχι μόνο η προστασία του δημοσίου συμφέροντος θα καθίστατο ανενεργός , αλλά περαιτέρω , θα συναρτάτο με το συμπτωματικό γεγονός του χρονικού σημείου διαπράξεως του πειθαρχικά διωκόμενου αδικήματος , το οποίο παράλληλα , εφόσον , απείχε μικρό χρόνο από την λήξη της διανυόμενης δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου , θα παρείχε ικανό έδαφος προς καταστρατήγηση της καθόλου πειθαρχικής δίωξεως . Έτσι λοιπόν είναι νόμιμη η πειθαρχική δίωξη και η περαιτέρω πειθαρχική διαδικασία κατά των δημοτικών συμβούλων , οι οποίοι είχαν την ιδιότητα κατά την προηγούμενη δημοτική περίοδο και επανεξελέγησαν κατά την τρέχουσα με το δεδομένο ότι τα φερόμενα ως διαπραχθέντα πειθαρχικά αδικήματα , αναφέρονται σε πράξεις τελεσθείσες , κατά την προηγούμενη δημοτική περίοδο και με την προϋπόθεση , ότι δεν έχουν υποκύψει στην οικεία παραγραφή*²² .

*²² Γνωμ. Νομ. Συμβ. του Κράτους 683/2000

16.Είναι νόμιμος ο καταλογισμός , στα μέλη της Δημορχιακής Επιτροπής που από βαρεία αμέλεια αποφάσισαν την καταβολή αποδοχών που επιδικάστηκαν με πρωτόδικη απόφαση του Δικαστηρίου τα οποία ήταν παραγεγραμμένα , σε υπάλληλο του Δήμου , παρά την απόδειξη του εποπτεύοντος Νομάρχη , να ασκήσουν έφεση κατά της παραπάνω απόφασης . Μολονότι ο Νομάρχης ως νόμω εποπτεύουσα και προϊσταμένη αρχή του Δήμου τους υπέδειξε την ανάγκη ασκήσεως εφέσεως για την περιφρούρηση και διασφάλιση των νόμιμων συμφερόντων του Δήμου , ενέμειναν αδικαιολογήτως στην πρώτη απόφαση και όχι στην δεύτερη απόφαση όπου μπορούσαν να ασκήσουν έφεση , χωρίς καν να ερευνήσουν , ως όφειλαν , για τα καθήκοντα που έχουν κατά την παράστασή του δικηγόρου του Δήμου στην δίκη ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Δεν ερεύνησαν την βασιμότητα ή μη των απόψεων του Νομάρχη περί παραγραφής , προκαλώντας ενδεχομένως και έγγραφη γνωμοδότηση από αυτούς που υποστηρίζουν τις αποφάσεις της Δημορχιακής Επιτροπής . Εάν γινόταν αυτό θα διαπιστωνόταν τα βάσιμο των υποδείξεων του Νομάρχη , εν όψει μάλιστα της παγίας νομολογίας του

αρμοδίου Ανωτάτου πολιτικού Δικαστηρίου από το έτος 1977 και εφεξής επί του επιμάχου θέματος της παραγραφής*²³ . Αυτοί που υποστηρίζουν τα αντίθετα σχετικά με την υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως δεν ευσταθούν καθ' ουσία και ως εκ τούτου αυτή θα απερρίφθη ως αβάσιμος*²⁴ .

- 17 Δήμαρχος που από βαριά αμέλεια και δόλο , προκάλεσε στο Δήμο θετική ζημία επειδή κατεδάφισε ακίνητο ξένης ιδιοκτησίας όπου το ποσό της ζημίας επιδικάστηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση υπέρ του ιδιοκτήτη , καθ' όσον ο εν λόγω Δήμαρχος γνώριζε τον παράνομο χαρακτήρα της ενέργειας του αυτής και εν πάση περιπτώσει όφειλε και μπορούσε με την καταβολή αυτής επιμελείας του μέσου συνετού ανθρώπου , ενόψει μάλιστα και της ιδιότητάς του σαν Δημάρχου Δήμου που διέθετε οργανωμένη Νομική Υπηρεσία , να γνωρίζει ότι η κατεδάφιση αυτή ,ήταν πράξη παράνομη και ότι δεν συνέτρεχαν στην συγκεκριμένη περίπτωση περιστατικά και λόγοι που να δικαιολογούν την άρση του άδικου χαρακτήρα της πράξεως αυτής*²⁵ .

*²³ Ολ. Αρ. Παγ. 1471/1977 , 722/1977

*²⁴ Αποφ. Ολομ. Ελεγκ Συν . 1138/1983 εις Δελτ. Ελ. Συν. 10 σελ. 58

*²⁵ Ελεγκ. Συν. ΙΤ μ. 1181/1983 εις Δελτ. Ελ. Συν. 10 σελ. 202

18 Δεν βαρύνεται με δόλο ή βαριά αμέλεια Δήμαρχος διότι προξένησε θετική ζημία στο Δήμο λόγο της αρνήσεως του να αποδεχθεί την προσφερθείσα υπηρεσία απολυθέντα υπάλληλου, όπου έχει σαν συνέπεια την καταβολή αποζημιώσεως σε αυτόν , διότι προέβη στην ενέργεια του αυτή, αφού συμμορφώθηκε με τις σχετικές οδηγίες της Προϊσταμένης του Αρχής (Υπουργείο Εσωτερικών) περί μη υπαγωγής του ανωτέρου υπαλλήλου σε αποκαταστατικές διατάξεις του ως νομοθετικού διατάγματος*²⁶ .

19 Για πρόκληση θετικής ζημίας από τον Δήμο η οποία προκλήθηκε από δόλο ή βαριά αμέλεια ο Δήμαρχος και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου ευθύνονται για την αποκατάστασή της . Ως θετική ζημιά νοείται η ελάττωση των περιουσιακών στοιχείων του Δήμου (υπάρχουσα περιουσία) και όχι η αποθετική ζημία (διαφυγών κέρδος) δηλαδή η ματαίωση της βασίμως προσδοκώμενης αυξήσεως στην υφιστάμενη περιουσία του Δήμου κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων *²⁷

*²⁶ Ελεγκ. Συν. Ολομ. 393/1983 εις Δελτ. Ελ. Συν. 10 σελ. 201

*²⁷ Ολ. Ελεγκ. Συν. 1509/1985 εις Δελτ. Ελ. Συν. 11-12 σελ. 74

20.Εάν ο δασικός συνεταιρισμός ζητήσει την παραχώρηση της εκμετάλλευσης δημοτικού ή κοινοτικού δάσους και το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο το αρνηθεί , τότε υπάρχει παράβαση καθήκοντος των μελών των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων που αρνήθηκαν την εν λόγω διαδικασία η οποία παράβαση καθήκοντος είναι δυνατό να θεμελιώσει πειθαρχική ευθύνη των αν και για όσους συντρέχει επί πλέον το στοιχείο του δόλου ή βαρείας αμέλειας είναι δυνατό περαιτέρω να δημιουργηθεί και αστική ευθύνη των μελών αυτών , πράγμα το οποίο μπορεί να συμβεί π.χ. όταν ο δήμος ή η κοινότητα ύστερα από την παραπάνω άρνηση υποχρεωθεί δικαστικώς να καταβάλει αποζημίωση στον συνεταιρισμό*²⁸ .

21.Δεν αιτιολογείται απόφαση Νομάρχη ο οποίος επέβαλε σε Δήμαρχο πειθαρχική ποινή διότι εξέδωσε ψευδή βεβαίωση για να ωφελήσει ιδιώτη , εφ' όσον δεν αναφέρονται συγκεκριμένα περιστατικά που να πείθουν για την πρόθεση του Δημάρχου εν όψει του γεγονότος ότι η Εισαγγελική Αρχή που είχε επιβληθεί της υποθέσεως έκρινε ότι δεν υφίσταται αξιόποινη πράξη*²⁹ .

28

*²⁸ Γνωμ. Νομ. Συμβ Κρατ. 595/1991

*²⁹ Σ.τ.Ε. 276/1965

22.Όταν πρόεδρος της Κοινότητας παραχωρεί καλλιεργημένες εκτάσεις χωρίς δημοπρασία , η πράξη του αυτή συνιστά παράβαση καθήκοντος και καθ'υπέρβαση αρμοδιότητας από δόλο όπου θεωρείται αναγκαία η επιβολή της πειθαρχικής ποινής της αργίας τριών (3) μηνών*³⁰ .

30

23.Εφόσον από τα πρακτικά του Συμβουλίου δεν προκύπτει ότι η συνεδρίαση έγινε δημόσια , δημιουργείται παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και συνεπώς είναι ακυρωτέα η απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών με την οποία απερρίφθη προσφυγή του προσφεύγοντος προέδρου της Κοινότητας κατ' αποφάσεως Νομάρχου περί επιβολής σε αυτόν της πειθαρχικής ποινής της αργίας των δύο (2) μηνών *³¹. Εάν δεν εξετασθούν μάρτυρες δημιουργείται παράβαση ουσιώδους τύπου*³² .

*³⁰ Σ.τ.Ε. 904/1987

*³¹ Σ.τ.Ε. 2874/1986

*³² Σ.τ.Ε. 2878/1986

24. Ένοχος για παράβαση καθήκοντος κρίθηκε από το τριμελές εφετείο Αθηνών ο Νομάρχης Δυτικής Αττικής κ. Περικλής Παπαπέτρου . Σύμφωνα με το κατηγορητήριο δεν υλοποίησε δικαστική απόφαση για την κατεδάφιση αυθαιρέτων κτισμάτων στην περιοχή της Μάνδρας και των Βιλλίων . Το δικαστήριο επέβαλε 10 μήνες φυλάκιση με τριετή αναστολή . Στην απολογία του ο Νομάρχης αρνήθηκε την κατηγορία υποστηρίζοντας ότι η κατεδάφιση αυθαιρέτων κτισμάτων δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης . Ζήτησε μάλιστα στην απόφαση να μην υπάρξει η τριετής αναστολή και να οδηγηθεί στην φυλακή .^{*33}

^{*33} www.inview.gr “ Ανεξάρτητη ενημερωτική έκδοση για την Αυτοδιοίκηση και τις Τοπικές Κοινωνίες ” 27-11-2002

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΟΙΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Οι αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας*¹ με τις οποίες επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας ή της έκπτωσης από το αξίωμα του Δημάρχου , Αντιδημάρχου , Προέδρου της Κοινότητας κ.λ.π. αποτελούν διοικητικές εκτελεστές πράξεις που πρέπει να εκτελούνται αμέσως μετά από την έκδοσή τους. Γι' αυτό , η πλήρης αιτιολόγηση των πράξεων αυτών , η τήρηση του ελαχίστου ορίου της προθεσμίας των δέκα ημερών – η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη ημέρα επίδοσης στον κατηγορούμενο της έγγραφης κλήσης σε απολογία του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας – η τήρηση του τύπου της απολογίας και η σύμφωνη γνώμη του πενταμελούς Συμβουλίου και η ακρόαση του κατηγορουμένου , αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την νομιμότητα της απόφασης που επιβάλλει την πειθαρχική ποινή και η παράλειψη κάποιου απ' αυτά τα ουσιώδη στοιχεία καθιστά άκυρη την πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας λόγω του εκτελεστού

*¹ ΑΡΘΡΟ 185 Δ.Κ.Κ.

χαρακτήρα των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας*² είναι δυνατή η άμεση βεβαίωση του πίνακα των τελών της πειθαρχικής διαδικασίας και η αποστολή τους στο Δημόσιο Ταμείο .

*² ΣτΕ 4421/1984

2. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Στο Νομάρχη και στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις*³ της αργίας και έκπτωσης .

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να επιβάλλει στο Νομάρχη και στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου τη διοικητική κύρωση της αργίας έως τριών μηνών αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια .

Οι διοικητικές κυρώσεις της αργίας και της έκπτωσης που προβλέπονται από το νόμο αυτόν ή άλλες ειδικές διατάξεις επιβάλλονται με τήρηση των κατωτέρω εγγυήσεων και διαδικασιών. Η επιβολή ποινής είναι δυνατή και η παράλειψη επιβολής δεν αποτελεί παράβαση καθήκοντος . Η σχέση που συνδέει το Νομάρχη και τους Νομαρχιακούς Συμβούλους με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είναι διάφορος της υπαλληλικής και δεν αλλοιώνεται από την τυχόν άσκηση από το Νομάρχη πρόσθετων υπαλληλικών καθηκόντων . Ο Νομάρχης δεν είναι

*³ ΑΡΘΡΟ 72 Κ.Ν.Α.

αρχή , ιεραρχικά υποταγμένη στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στον Υπουργό των Εσωτερικών .

Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Γενικού Γραμματέα , αφού κληθεί ο εγκαλούμενος εγγράφως και με αποδεικτικό , να απολογηθεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία .

3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ - ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

3α) Σχετικά με τους αιρετούς του Πρώτου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για την επιβολή των ποινών της αργίας και της εκπτώσεως*⁴ (εκτός από την έκπτωση που επέρχεται αυτοδικαίως) απαιτείται σύμφωνη γνώμη συμβουλίου , που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου ή το νόμιμο αναπληρωτή του , ως πρόεδρο , δύο πρωτοδικες έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κλάδου Π.Ε. Διοικητικού ή το νόμιμο αναπληρωτή του και έναν αιρετό εκπρόσωπο της τοπικής ενώσεως δήμων και κοινοτήτων , που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τη διοικούσα επιτροπή της .

Κάθε δύο χρόνια ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας πρέπει με έγγραφό του που απευθύνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , τον Πρόεδρο Πρωτοδικών της έδρας του Νομού και τον Πρόεδρο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της περιφέρειας του ζητάει έγκαιρα την πρόταση των δύο πρωτοδικών

*⁴ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 185§ 2

ονομαστικά και ενός εκπροσώπου της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων που θα μετάσχουν σαν μέλη στο γνωμοδοτικό συμβούλιο της περιφέρειας , για την επιβολή πειθαρχικών ποινών σε βάρος των αιρετών οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων της περιφέρειάς του .

Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο και να υπερασπίζεται τον εαυτό του , για να αντικρούσει την κατηγορία .

Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά , και εξετάζει και μάρτυρες . Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από μυστική διάσκεψη , δύο μήνες το αργότερο αφότου το συμβούλιο έλαβε το ερώτημα .

3β) Σχετικά με τους αιρετούς του 2^{ου} βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Για την επιβολή κυρώσεων*⁵ απαιτείται σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται από τον πρόεδρο του διοικητικού εφετείου ή το νομικό αναπληρωτή του , ως πρόεδρο , δύο εφέτες διοικητικών δικαστηρίων , έναν ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Εσωτερικών κατηγορίας Π.Ε. Διοικητικού , που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και ένα μέλος του νομαρχιακού

*⁵ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 74§ 4

συμβουλίου της έδρας της περιφέρειας που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το νομαρχιακό συμβούλιο , ως μέλη . Σε περίπτωση που το νομαρχιακό συμβούλιο δεν ορίσει εκπρόσωπο του , το συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί νομίμως με τα υπόλοιπα μέλη . Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου προτείνονται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης . Η πρόταση περιλαμβάνει και αναπληρωματικά μέλη , εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής . Το συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα . Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί ο υπάλληλος της περιφέρειας τον οποίο ορίζει μαζί με τον αναπληρωτή του ο Γενικός Γραμματέας .

Η προθεσμία κλήσεως σε απολογία αρχίζει από την επομένη , από αυτή της επιδόσεως του εγκλητηρίου .

Οι αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα με τις οποίες επιβάλλονται οι Διοικητικές ποινές της αργίας ή της έκπτωσης από το αξίωμα του Δημάρχου , ή του μέλους του Νομαρχιακού Συμβουλίου αποτελούν διοικητικές εκτελεστές πράξεις που πρέπει να εκτελούνται αμέσως μετά από την έκδοσή τους . Γι' αυτό , η πλήρης αιτιολόγηση των πράξεων αυτών , η τήρηση του ελαχίστου ορίου της προθεσμίας των δέκα ημερών , η τήρηση του τύπου της απολογίας και η σύμφωνη γνώμη του πενταμελούς συμβουλίου και η ακρόαση του κατηγορουμένου , αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την νομιμότητα της απόφασης που

επιβάλλει την Διοικητική Ποινή και η παράλειψη κάποιου από τα ουσιώδη στοιχεία για την νομιμότητα της απόφασης που επιβάλλει την διοικητική ποινή και η παράλειψη κάποιου από τα ουσιώδη στοιχεία καθιστά άκυρη την πράξη του Γενικού Γραμματέα*⁶ λόγω εκτελεστού χαρακτήρα των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα , είναι δυνατή η άμεση βεβαίωση του πίνακα των τελών της πειθαρχικής διαδικασίας και η αποστολή τους στο δημόσιο ταμείο . Σύμφωνα με τον κώδικα τελών χαρτοσήμου , υπόκεινται σε τέλη , το πρωτότυπο και το κοινοποιημένο αντίγραφο του εγκλητηρίου το αποδεικτικό επιδόσεως του , το πρωτότυπο της πειθαρχικής απόφασης και το αποδεικτικό επίδοσης*⁷. Δίνεται ιδιαίτερο βάρος και συνέπεια στην επιβολή των ποινών της αργίας και της έκπτωσης από το αξίωμα των αιρετών οργάνων των Ο.Τ.Α. σαν διοικητικό μέτρο καταναγκασμού αυτών , για την πιστή εκτέλεση των καθηκόντων του και για να αποτρέψει τυχόν κάθε είδους κατάχρηση του δικαιώματος αυτού του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και διασφαλίσει την ύπαρξη υψηλού επιπέδου αντικειμενικής κρίσης για τους λόγους που επιβάλλουν στην κάθε συγκεκριμένη ατομική περίπτωση της πειθαρχικής ποινής της αργίας μέχρι τριών μηνών ή της έκπτωσης , επέβαλε υποχρεωτικά την ύπαρξη σύμφωνης γνώμης

*⁶ Σ.τ.Ε. 4421/1984

*⁷ Εκ. Υπ. Ες. 15836/199/1956

συμβουλίου που στην πλειοψηφία του αποτελείται από δικαστικούς λειτουργούς .

Έτσι κατοχυρώνεται η συνταγματική αρχή του δικαιώματος ακρόασης , του κατηγορουμένου και μάλιστα με αυτοπρόσωπη εμφάνιση αυτού ή και εκπροσώπησή του με δικηγόρο πληρεξούσιο που αναλαμβάνει την υπεράσπιση και αντίκρουση των κατηγοριών ενώπιον του γνωμοδοτικού συμβουλίου .

Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου είναι δημόσιες και στις οποίες τηρούνται πρακτικά , το δε συμβούλιο μπορεί να εξετάσει και μάρτυρες κατά το ανακριτικό σύστημα . Η δημοσιότητα αυτή αποτελεί πρόσθετο τεκμήριο αντικειμενικής κρίσεως .

Το συμβούλιο αποφασίζει ύστερα από μυστική διάσκεψη , μέσα σε δύο μήνες αφότου παραπέμφθηκε η υπόθεση σ' αυτό . Η προθεσμία των δύο μηνών , είναι ενδεικτική και συνεπώς η τυχόν υπέρβαση της δεν δημιουργεί θέμα ακυρότητας της αποφάσεως του .

4) Δικαίωμα προσφυγής στον Υπουργό των Εσωτερικών .

4α) Σχετικά με τους αιρετούς του 1^{ου} Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Εκείνος που τιμωρείται έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης*⁸ , κατά της αποφάσεως που επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή , μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών αφότου η απόφαση κοινοποιήθηκε .

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της αποφάσεως που έχει επιβάλλει την ποινή .

Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής κατά την διάρκεια της προθεσμίας του μηνός μέσα στην οποία καλείται ο Υπουργός των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να αποφασίσει , είναι σύμφωνη προς τις γενικές αρχές του πειθαρχικού δικαίου και της πειθαρχικής διαδικασίας , γιατί , αν η απόφαση με την οποία επιβάλλεται η ποινή δεν καταστεί οριστική και αμετάκλητη , είτε με την άσκηση όλων των ένδικων μέσων που ο νόμος θέτει στην διάθεση του κατηγορουμένου , είτε με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση των μέσων αυτών , ο κατηγορούμενος εξακολουθεί να θεωρείται αθώος .

*⁸ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 185§4

Κατά τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με την οποία επιβάλλεται η ποινή της αργίας ή της έκπτωσης ο Υπουργός των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης δεν έχει το δικαίωμα να επαυξήσει την πειθαρχική ποινή , αλλά μόνο μπορεί να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχθεί και να εξαφανίσει ή να μειώσει την ποινή , ή να την μεταβάλλει επιεικέστερα .

Παράδειγμα Κοινότητας Νέου Πετριτσίου Σερρών .

Με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου*⁹ Νέου Πετριτσίου, η οποία επικυρώθηκε με απόφαση του Νομάρχη Σερρών*¹⁰ , συνεστήθη νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την ονομασία Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) Νέου Πετριτσίου και στην συνέχεια με απόφαση του ίδιου Κοινοτικού Συμβουλίου ψηφίστηκε ο κανονισμός διοικήσεως και διαχειρίσεως του Κέντρου αυτού .

Ορίσθηκε ότι το Κ.Α.Π.Η. διοικείται από το επταμελές διοικητικό συμβούλιο , πρόεδρος του οποίου είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος της Κοινότητας Νέου Πετριτσίου .

Με απόφαση του Νομάρχη Σερρών όπου έχει το δικαίωμα να επιβάλλει στους δημάρχους , προέδρους Κοινοτήτων και στα μέλη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων τις ποινές της εκπτώσεως και της αργίας έως τριών μηνών , αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαρεία αμέλεια , με την τήρηση των εγγυήσεων και των διαδικασιών.

*⁹ 68/9-9-1985 Αποφ. του Κοινοτικού Συμβουλίου Νέου Πετριτσίου Σερρών

*¹⁰ ΕΣ/1965/6-2-1990 Αποφ. του Νομάρχη Σερρών

Έτσι η πρόεδρος της Κοινότητας τιμωρήθηκε με την ποινή της αργίας δύο μηνών διότι προκειμένου να καλυφθεί μια κενή θέση οικογενειακής βοηθού στο εν λόγω Κέντρο , παρά τις επανειλημμένες εγγραφές υποδείξεις της Νομαρχίας Σερρών δεν προέβη , αν και ήταν κατά νόμο αρμόδια , ως πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Κέντρου αυτού στην έκδοση πράξεως διορισμού της Σ.Σ. , η οποία είχε επιλεγεί για την θέση αυτή .

Η απόφαση όμως αυτή , ακυρώθηκε ,ύστερα από άσκηση προσφυγής εκ μέρους της προσφεύγουσας στον Υπουργό των Εσωτερικών , που σύμφωνα με τις διατάξεις εκείνος που τιμωρείται έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών κατά της αποφάσεως που επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών αφότου κοινοποιήθηκε σ' αυτόν η απόφαση , ότι ο Υπουργός μπορεί , είτε να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχθεί και να εξαφανίσει ή να μειώσει την ποινή ή να μεταβάλλει επί το επιεικέστερο την ποινή που έχει επιβληθεί καθώς και ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου κοινοποιήθηκε σ' αυτόν η απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο

Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά την ουσία . Έτσι ασκήθηκε προσφυγή στον Υπουργό των Εσωτερικών*¹¹ , με την αιτιολογία ότι ο Νομάρχης δεν έχει κατά νόμο αρμοδιότητα να επιβάλλει πειθαρχική ποινή σε πρόεδρο της Κοινότητας για αδίκημα που διαπράττεται από αυτόν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ως προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου Κοινοτικού Νομικού Προσώπου , αλλά μόνο για αδικήματα που ανάγονται στην άσκηση καθηκόντων του ως προέδρου της Κοινότητας , στην προκειμένη περίπτωση το αδίκημα για το οποίο τιμωρήθηκε η προσφεύγουσα είχε διαπραχθεί κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της ως προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του Κ.Α.Π.Η.

Ο Νομάρχης Σερρών προς τον οποίο κοινοποιήθηκε η ως άνω απόφαση , ζήτησε , την επανεξέταση του ζητήματος από τον Υπουργό των Εσωτερικών , ο οποίος επιληφθείς εκ νέου της υποθέσεως , εξέδωσε την ήδη προσβαλλομένη απόφασή του*¹² .

Με την απόφαση αυτή ο Υπουργός ανακάλεσε την αρχική του απόφαση και απέρριψε την ασκηθείσα προσφυγή , υιοθετώντας την εκφρασθείσα στο πιο πάνω έγγραφο αντίθετη

*¹¹ 25335/1-6-1990 Απόφ. του Υπουργού των Εσωτερικών

*¹² 30035/1-6-1990 Ανάκληση της αποφ. του ίδιου του Υπουργού

άποψη του Νομάρχη ως προς την έννοια του νόμου , κατά την οποία η επιβολή της επίδικης ποινής ήταν νόμιμη για το λόγο ότι το αδίκημα στο οποίο υπέπεσε η προσφεύγουσα αποτελεί και παράβαση των καθηκόντων της ως προέδρου κοινότητας δεδομένου ότι τα καθήκοντα της ως προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Α.Π.Η. της είχαν ανατεθεί αποκλειστικά λόγω της ιδιότητας της ως προέδρου της Κοινότητας .

Εάν όμως ο Υπουργός των Εσωτερικών αποδεχθεί την ασκηθείσα από τον τιμωρηθέντα προσφυγή και ακυρώσει την νομαρχιακή απόφαση με την οποία επιβλήθηκε η ποινή , η πειθαρχική του αρμοδιότητα εξαντλείται και δεν μπορεί πλέον επανερχόμενος επί της υποθέσεως να ανακαλέσει την αρχική του απόφαση και να απορρίψει την προσφυγή , ούτε για λόγους που ανάγονται στη νομιμότητα της αποφάσεως αυτής *¹³.

*¹³ Σ.τ.Ε. 994/1994

4β) Σχετικά με τους αιρετούς του 2^{ου} Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα μπορεί να ασκηθεί*¹⁴ από τον τιμωρηθέντα προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών, μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης .

Η προθεσμία είναι αποκλειστική και αναστέλλει την προθεσμία ασκήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως στο Σ.τ.Ε. .

Κατά τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας με την οποία επιβάλλεται η ποινή της αργίας ή της έκπτωσης , ο Υπουργός των Εσωτερικών δεν έχει το δικαίωμα να επαυξήσει την πειθαρχική ποινή αλλά μόνο να την μειώσει ή να την εξαφανίσει ή να την μεταβάλλει επιεικέστερα . Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής κατά την διάρκεια της προθεσμίας του μηνός μέσα στην οποία καλείται ο Υπουργός των Εσωτερικών να αποφασίσει είναι σύμφωνη προς τις γενικές αρχές του πειθαρχικού δικαίου και της πειθαρχικής διαδικασίας γιατί αν η απόφαση με την οποία επιβάλλεται η ποινή δεν καταστεί οριστική και αμετάκλητη , είτε με την άσκηση όλων των

*¹⁴ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 4

ένδικων μέσων που ο νόμος θέτει στην διάθεση του κατηγορουμένου , είτε με την παρέλευση άπρακτης προθεσμίας για την άσκηση των μέσων αυτών ο κατηγορούμενος εξακολουθεί να θεωρείται αθώος .

Ο Υπουργός μπορεί να ακυρώσει την απόφαση , να δώσει επιεικέστερη ποινή ή να απορρίψει την προσφυγή . Κατά τον έλεγχο της αποφάσεως , ο υπουργός δεν μπορεί να επαυξήσει την πειθαρχική ποινή .

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που έχει επιβάλλει την κύρωση.

4γ) ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ ΑΙΡΕΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ Τ.Α.

Οι εγγυήσεις που ορίζονται*¹⁵ υπέρ του πειθαρχικά διωκόμενου αιρετού οργάνου της Ν.Α. είναι :

1. Η κλήση σε απολογία μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα για τη διατύπωση των λόγων που επιβάλλουν την απαλλαγή του από την κατηγορία .
2. Το δικαίωμα παράστασης είτε αυτοπροσώπως είτε με πληρεξούσιο δικηγόρο και της ακροάσεως από αρμόδιο συμβούλιο .
3. Το δικαίωμα της αποκλειστικής άσκησης της πειθαρχικής δικαιοδοσίας μόνον από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας στην οποία υπάγεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση .
4. Το δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής της Διοικητικής ποινής της αργίας ή της έκπτωσης στον Υπουργό των Εσωτερικών και ,
5. Της αιτήσεως ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

*¹⁵ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 4

4δ) ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΤΗΡΕΙ Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

Η εποπτεύουσα αρχή*¹⁶ πρέπει να έχει υπόψη της τις εξής αρχές :

1. Της οφειλόμενης επιμέλειας , υπακοής και αφοσιώσεως .
2. Του όρκου τον οποίο δίδει κάθε αιρετός πριν αναλάβει τα καθήκοντά του .
3. Των άκρων ορίων , μέσα στα οποία υφίσταται πειθαρχική ευθύνη και των διατάξεων του ποινικού κώδικα , ως και άλλως ποινικών διατάξεων , με τις οποίες ορισμένες πράξεις ή παραλείψεις , χαρακτηρίζονται ως ποινικά αδικήματα .

*¹⁶ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 4

5 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

5α). Δικαίωμα προσφυγής στο συμβούλιο της Επικρατείας στον Πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης*¹⁷ και Αποκέντρωσης , που του κοινοποιήθηκε ,να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας , το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά την ουσία . Καθιερώνεται λοιπόν ως ένδικο μέσο προσφυγής το Συμβούλιο της Επικρατείας υπέρ του κατηγορουμένου και κατά της απόφασης του Υπουργού των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης που με την πράξη του επικυρώνει την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για την επιβολή της ποινής της αργίας ή της έκπτωσης . Η προθεσμία όμως των είκοσι ημερών για την άσκηση της προσφυγής αυτής είναι αποκλειστική και αρχίζει από την επομένη ημέρα που κοινοποιήθηκε σ' αυτό με αποδεικτικό παραλαβής η απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης .

*¹⁷ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 185 § 8

Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της αποφάσεως που επιβάλλει την ποινή .

Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας , η επιτροπή αναστολών έχει το δικαίωμα ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου , - εκτός αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι εθνικού ή δημοσίου συμφέροντος - να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως που επιβάλλει την ποινή για όσο χρόνο κρίνει ότι είναι αναγκαίο μέχρις ότου κριθεί η αίτηση ακύρωσης από το αρμόδιο τμήμα ή την ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας ανάλογα με την περίπτωση .

Όταν υποβληθεί τέτοια αίτηση , η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται , μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής Αναστολών . Εξυπακούεται φυσικά ότι αντίγραφο της αίτησης αναστολής πρέπει ταυτόχρονα να κοινοποιείται και στον αρμόδιο διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης .

5β) Δικαίωμα προσφυγής στο συμβούλιο της Επικρατείας στον δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών*¹⁸ του κοινοποιήθηκε να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας , το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά της ουσίας . Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της αποφάσεως που επιβάλλει την ποινή . Αν ασκηθεί προσφυγή στο Σ.τ.Ε. η επιτροπή αναστολών , χορηγεί ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος , αναστολή εκτός αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι εθνικού ή δημοσίου συμφέροντος . Όταν υποβληθεί τέτοια αίτηση , η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται , μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών .

*¹⁶ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 8

6 ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Την πειθαρχική δικαιοδοσία*¹⁷ ως προς τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές ή τα μέλη τους που αφορά παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί , ασκεί μόνο ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας .

Είναι το αρμόδιο κρατικό όργανο που του έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να εφαρμόζει τη διαδικασία για την άσκηση της πειθαρχικής δικαιοδοσίας της διοικήσεως σε βάρος των Δημοτικών και Κοινοτικών Αρχόντων κ.λ.π. που ασκούν καθήκοντα κρατικής διοίκησης με ευρεία έννοια για πειθαρχικές τους παραβάσεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους . Οι ειδικοί νόμοι που προβλέπουν την επιβολή πειθαρχικών ποινών , παράλληλα με τυχόν ποινικές , είναι : α) ο Νόμος για τις Ληξιαρχικές πράξεις β) ο Νόμος περί στρατολογίας , γ) ο εκλογικός Νόμος , δ) η κατάρτιση καταλόγων ενόρκων , ε) οι διατάξεις περί απογραφής πληθυσμού και στατιστικής Υπηρεσίας , στ) ο Νόμος περί προστασίας Δασών κ.λ.π.

*¹⁷ Δ.Κ.Κ ΑΡΘΡΟ 186 .

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να ασκήσει την πειθαρχική δίωξη σε βάρος των δημοτικών και κοινοτικών αρχών ή των μελών τους , είτε μετά από καταγγελία του αρμοδίου προϊσταμένου της δημόσιας Υπηρεσίας , είτε και αυτεπάγγελα εφ' όσον υποπέσει στην αντίληψη του παράβαση νόμου υπό των αιρετών αυτών οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πάντοτε ύστερα από προηγούμενη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας που προκαλεί ο ίδιος . Πάντως αν , ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας*¹⁸ αρνείται ή αμελεί την εκτέλεση των ειδικών αυτών καθηκόντων του , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να οφείλει να τους διώξει πειθαρχικά ή ποινικά για παράβαση καθήκοντος κ.λ.π. ανάλογα με το βάρος της παραλείψεώς τους .

*¹⁸ ΑΡΘΡΟ 296 Δ.Κ.Κ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΟΙΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Οι αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας*¹ με τις οποίες επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας ή της έκπτωσης από το αξίωμα του Δημάρχου , Αντιδημάρχου , Προέδρου της Κοινότητας κ.λ.π. αποτελούν διοικητικές εκτελεστές πράξεις που πρέπει να εκτελούνται αμέσως μετά από την έκδοσή τους. Γι' αυτό , η πλήρης αιτιολόγηση των πράξεων αυτών , η τήρηση του ελαχίστου ορίου της προθεσμίας των δέκα ημερών – η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη ημέρα επίδοσης στον κατηγορούμενο της έγγραφης κλήσης σε απολογία του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας – η τήρηση του τύπου της απολογίας και η σύμφωνη γνώμη του πενταμελούς Συμβουλίου και η ακρόαση του κατηγορουμένου , αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την νομιμότητα της απόφασης που επιβάλλει την πειθαρχική ποινή και η παράλειψη κάποιου απ' αυτά τα ουσιώδη στοιχεία καθιστά άκυρη την πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας λόγω του εκτελεστού

*¹ ΑΡΘΡΟ 185 Δ.Κ.Κ.

χαρακτήρα των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας*² είναι δυνατή η άμεση βεβαίωση του πίνακα των τελών της πειθαρχικής διαδικασίας και η αποστολή τους στο Δημόσιο Ταμείο .

*² ΣτΕ 4421/1984

2. ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Στο Νομάρχη και στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις*³ της αργίας και έκπτωσης .

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να επιβάλλει στο Νομάρχη και στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου τη διοικητική κύρωση της αργίας έως τριών μηνών αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαριά αμέλεια .

Οι διοικητικές κυρώσεις της αργίας και της έκπτωσης που προβλέπονται από το νόμο αυτόν ή άλλες ειδικές διατάξεις επιβάλλονται με τήρηση των κατωτέρω εγγυήσεων και διαδικασιών. Η επιβολή ποινής είναι δυνατή και η παράλειψη επιβολής δεν αποτελεί παράβαση καθήκοντος . Η σχέση που συνδέει το Νομάρχη και τους Νομαρχιακούς Συμβούλους με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είναι διάφορος της υπαλληλικής και δεν αλλοιώνεται από την τυχόν άσκηση από το Νομάρχη πρόσθετων υπαλληλικών καθηκόντων . Ο Νομάρχης δεν είναι

*³ ΑΡΘΡΟ 72 Κ.Ν.Α.

αρχή , ιεραρχικά υποταγμένη στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στον Υπουργό των Εσωτερικών .

Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση του Γενικού Γραμματέα , αφού κληθεί ο εγκαλούμενος εγγράφως και με αποδεικτικό , να απολογηθεί μέσα σε ορισμένη προθεσμία .

3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ - ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

3α) Σχετικά με τους αιρετούς του Πρώτου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για την επιβολή των ποινών της αργίας και της εκπτώσεως*⁴ (εκτός από την έκπτωση που επέρχεται αυτοδικαίως) απαιτείται σύμφωνη γνώμη συμβουλίου , που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου ή το νόμιμο αναπληρωτή του , ως πρόεδρο , δύο πρωτοδίκες έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κλάδου Π.Ε. Διοικητικού ή το νόμιμο αναπληρωτή του και έναν αιρετό εκπρόσωπο της τοπικής ενώσεως δήμων και κοινοτήτων , που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τη διοικούσα επιτροπή της .

Κάθε δύο χρόνια ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας πρέπει με έγγραφό του που απευθύνεται στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , τον Πρόεδρο Πρωτοδικών της έδρας του Νομού και τον Πρόεδρο της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της περιφέρειας του ζητάει έγκαιρα την πρόταση των δύο πρωτοδικών

*⁴ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 185§ 2

ονομαστικά και ενός εκπροσώπου της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων που θα μετάσχουν σαν μέλη στο γνωμοδοτικό συμβούλιο της περιφέρειας , για την επιβολή πειθαρχικών ποινών σε βάρος των αιρετών οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων της περιφέρειάς του .

Ο εγκαλούμενος μπορεί να εμφανίζεται αυτοπροσώπως καθώς και με πληρεξούσιο δικηγόρο στο συμβούλιο και να υπερασπίζεται τον εαυτό του , για να αντικρούσει την κατηγορία .

Το συμβούλιο συνεδριάζει σε δημόσια συνεδρίαση για την οποία συντάσσονται πρακτικά , και εξετάζει και μάρτυρες . Η απόφαση εκδίδεται ύστερα από μυστική διάσκεψη , δύο μήνες το αργότερο αφότου το συμβούλιο έλαβε το ερώτημα .

3β) Σχετικά με τους αιρετούς του 2^{ου} βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Για την επιβολή κυρώσεων*⁵ απαιτείται σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται από τον πρόεδρο του διοικητικού εφετείου ή το νομικό αναπληρωτή του , ως πρόεδρο , δύο εφέτες διοικητικών δικαστηρίων , έναν ανώτερο υπάλληλο του Υπουργείου Εσωτερικών κατηγορίας Π.Ε. Διοικητικού , που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και ένα μέλος του νομαρχιακού

*⁵ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 74§ 4

συμβουλίου της έδρας της περιφέρειας που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το νομαρχιακό συμβούλιο , ως μέλη . Σε περίπτωση που το νομαρχιακό συμβούλιο δεν ορίσει εκπρόσωπο του , το συμβούλιο συγκροτείται και λειτουργεί νομίμως με τα υπόλοιπα μέλη . Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου προτείνονται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης . Η πρόταση περιλαμβάνει και αναπληρωματικά μέλη , εφόσον ο αριθμός αυτών που υπηρετούν είναι επαρκής . Το συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα . Καθήκοντα γραμματέα εκτελεί ο υπάλληλος της περιφέρειας τον οποίο ορίζει μαζί με τον αναπληρωτή του ο Γενικός Γραμματέας .

Η προθεσμία κλήσεως σε απολογία αρχίζει από την επομένη , από αυτή της επιδόσεως του εγκλητηρίου .

Οι αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα με τις οποίες επιβάλλονται οι Διοικητικές ποινές της αργίας ή της έκπτωσης από το αξίωμα του Δημάρχου , ή του μέλους του Νομαρχιακού Συμβουλίου αποτελούν διοικητικές εκτελεστές πράξεις που πρέπει να εκτελούνται αμέσως μετά από την έκδοσή τους . Γι' αυτό , η πλήρης αιτιολόγηση των πράξεων αυτών , η τήρηση του ελαχίστου ορίου της προθεσμίας των δέκα ημερών , η τήρηση του τύπου της απολογίας και η σύμφωνη γνώμη του πενταμελούς συμβουλίου και η ακρόαση του κατηγορουμένου , αποτελούν ουσιώδη στοιχεία για την νομιμότητα της απόφασης που

επιβάλλει την Διοικητική Ποινή και η παράλειψη κάποιου από τα ουσιώδη στοιχεία για την νομιμότητα της απόφασης που επιβάλλει την διοικητική ποινή και η παράλειψη κάποιου από τα ουσιώδη στοιχεία καθιστά άκυρη την πράξη του Γενικού Γραμματέα*⁶ λόγω εκτελεστού χαρακτήρα των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα , είναι δυνατή η άμεση βεβαίωση του πίνακα των τελών της πειθαρχικής διαδικασίας και η αποστολή τους στο δημόσιο ταμείο . Σύμφωνα με τον κώδικα τελών χαρτοσήμου , υπόκεινται σε τέλη , το πρωτότυπο και το κοινοποιημένο αντίγραφο του εγκλητηρίου το αποδεικτικό επιδόσεως του , το πρωτότυπο της πειθαρχικής απόφασης και το αποδεικτικό επίδοσης*⁷. Δίνεται ιδιαίτερο βάρος και συνέπεια στην επιβολή των ποινών της αργίας και της έκπτωσης από το αξίωμα των αιρετών οργάνων των Ο.Τ.Α. σαν διοικητικό μέτρο καταναγκασμού αυτών , για την πιστή εκτέλεση των καθηκόντων του και για να αποτρέψει τυχόν κάθε είδους κατάχρηση του δικαιώματος αυτού του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και διασφαλίσει την ύπαρξη υψηλού επιπέδου αντικειμενικής κρίσης για τους λόγους που επιβάλλουν στην κάθε συγκεκριμένη ατομική περίπτωση της πειθαρχικής ποινής της αργίας μέχρι τριών μηνών ή της έκπτωσης , επέβαλε υποχρεωτικά την ύπαρξη σύμφωνης γνώμης

*⁶ Σ.τ.Ε. 4421/1984

*⁷ Εκ. Υπ. Ες. 15836/199/1956

συμβουλίου που στην πλειοψηφία του αποτελείται από δικαστικούς λειτουργούς .

Έτσι κατοχυρώνεται η συνταγματική αρχή του δικαιώματος ακρόασης , του κατηγορουμένου και μάλιστα με αυτοπρόσωπη εμφάνιση αυτού ή και εκπροσώπησή του με δικηγόρο πληρεξούσιο που αναλαμβάνει την υπεράσπιση και αντίκρουση των κατηγοριών ενώπιον του γνωμοδοτικού συμβουλίου .

Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου είναι δημόσιες και στις οποίες τηρούνται πρακτικά , το δε συμβούλιο μπορεί να εξετάσει και μάρτυρες κατά το ανακριτικό σύστημα . Η δημοσιότητα αυτή αποτελεί πρόσθετο τεκμήριο αντικειμενικής κρίσεως .

Το συμβούλιο αποφασίζει ύστερα από μυστική διάσκεψη , μέσα σε δύο μήνες αφότου παραπέμφθηκε η υπόθεση σ' αυτό . Η προθεσμία των δύο μηνών , είναι ενδεικτική και συνεπώς η τυχόν υπέρβαση της δεν δημιουργεί θέμα ακυρότητας της αποφάσεως του .

4) Δικαίωμα προσφυγής στον Υπουργό των Εσωτερικών .

4α) Σχετικά με τους αιρετούς του 1^{ου} Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Εκείνος που τιμωρείται έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης*⁸ , κατά της αποφάσεως που επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή , μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών αφότου η απόφαση κοινοποιήθηκε .

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της αναστέλλουν την εκτέλεση της αποφάσεως που έχει επιβάλλει την ποινή .

Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής κατά την διάρκεια της προθεσμίας του μηνός μέσα στην οποία καλείται ο Υπουργός των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να αποφασίσει , είναι σύμφωνη προς τις γενικές αρχές του πειθαρχικού δικαίου και της πειθαρχικής διαδικασίας , γιατί , αν η απόφαση με την οποία επιβάλλεται η ποινή δεν καταστεί οριστική και αμετάκλητη , είτε με την άσκηση όλων των ένδικων μέσων που ο νόμος θέτει στην διάθεση του κατηγορουμένου , είτε με την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση των μέσων αυτών , ο κατηγορούμενος εξακολουθεί να θεωρείται αθώος .

*⁸ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 185§4

Κατά τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με την οποία επιβάλλεται η ποινή της αργίας ή της έκπτωσης ο Υπουργός των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης δεν έχει το δικαίωμα να επαυξήσει την πειθαρχική ποινή , αλλά μόνο μπορεί να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχθεί και να εξαφανίσει ή να μειώσει την ποινή , ή να την μεταβάλλει επιεικέστερα .

Παράδειγμα Κοινότητας Νέου Πετριτσίου Σερρών .

Με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου*⁹ Νέου Πετριτσίου, η οποία επικυρώθηκε με απόφαση του Νομάρχη Σερρών*¹⁰, συνεστήθη νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την ονομασία Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) Νέου Πετριτσίου και στην συνέχεια με απόφαση του ίδιου Κοινοτικού Συμβουλίου ψηφίστηκε ο κανονισμός διοικήσεως και διαχειρίσεως του Κέντρου αυτού .

Ορίστηκε ότι το Κ.Α.Π.Η. διοικείται από το επταμελές διοικητικό συμβούλιο , πρόεδρος του οποίου είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος της Κοινότητας Νέου Πετριτσίου .

Με απόφαση του Νομάρχη Σερρών όπου έχει το δικαίωμα να επιβάλλει στους δημάρχους , προέδρους Κοινοτήτων και στα μέλη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων τις ποινές της εκπτώσεως και της αργίας έως τριών μηνών , αν έχουν διαπράξει σοβαρή παράβαση των καθηκόντων τους ή υπέρβαση της αρμοδιότητάς τους από δόλο ή βαρεία αμέλεια , με την τήρηση των εγγυήσεων και των διαδικασιών.

*⁹ 68/9-9-1985 Αποφ. του Κοινοτικού Συμβουλίου Νέου Πετριτσίου Σερρών

*¹⁰ ΕΣ/1965/6-2-1990 Αποφ. του Νομάρχη Σερρών

Έτσι η πρόεδρος της Κοινότητας τιμωρήθηκε με την ποινή της αργίας δύο μηνών διότι προκειμένου να καλυφθεί μια κενή θέση οικογενειακής βοηθού στο εν λόγω Κέντρο , παρά τις επανειλημμένες εγγραφές υποδείξεις της Νομαρχίας Σερρών δεν προέβη , αν και ήταν κατά νόμο αρμόδια , ως πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Κέντρου αυτού στην έκδοση πράξεως διορισμού της Σ.Σ. , η οποία είχε επιλεγεί για την θέση αυτή .

Η απόφαση όμως αυτή , ακυρώθηκε , ύστερα από άσκηση προσφυγής εκ μέρους της προσφεύγουσας στον Υπουργό των Εσωτερικών , που σύμφωνα με τις διατάξεις εκείνος που τιμωρείται έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών κατά της αποφάσεως που επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών αφότου κοινοποιήθηκε σ' αυτόν η απόφαση , ότι ο Υπουργός μπορεί , είτε να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχθεί και να εξαφανίσει ή να μειώσει την ποινή ή να μεταβάλλει επί το επεικέστερο την ποινή που έχει επιβληθεί καθώς και ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου κοινοποιήθηκε σ' αυτόν η απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο

Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά την ουσία . Έτσι ασκήθηκε προσφυγή στον Υπουργό των Εσωτερικών*¹¹ , με την αιτιολογία ότι ο Νομάρχης δεν έχει κατά νόμο αρμοδιότητα να επιβάλλει πειθαρχική ποινή σε πρόεδρο της Κοινότητας για αδίκημα που διαπράττεται από αυτόν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ως προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου Κοινοτικού Νομικού Προσώπου , αλλά μόνο για αδικήματα που ανάγονται στην άσκηση καθηκόντων του ως προέδρου της Κοινότητας , στην προκειμένη περίπτωση το αδίκημα για το οποίο τιμωρήθηκε η προσφεύγουσα είχε διαπραχθεί κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της ως προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του Κ.Α.Π.Η.

Ο Νομάρχης Σερρών προς τον οποίο κοινοποιήθηκε η ως άνω απόφαση , ζήτησε , την επανεξέταση του ζητήματος από τον Υπουργό των Εσωτερικών , ο οποίος επιληφθείς εκ νέου της υποθέσεως , εξέδωσε την ήδη προσβαλλομένη απόφασή του*¹² .

Με την απόφαση αυτή ο Υπουργός ανακάλεσε την αρχική του απόφαση και απέρριψε την ασκηθείσα προσφυγή , υιοθετώντας την εκφρασθείσα στο πιο πάνω έγγραφο αντίθετη

*¹¹ 25335/1-6-1990 Απόφ. του Υπουργού των Εσωτερικών

*¹² 30035/1-6-1990 Ανάκληση της αποφ. του ίδιου του Υπουργού

άποψη του Νομάρχη ως προς την έννοια του νόμου , κατά την οποία η επιβολή της επίδικης ποινής ήταν νόμιμη για το λόγο ότι το αδίκημα στο οποίο υπέπεσε η προσφεύγουσα αποτελεί και παράβαση των καθηκόντων της ως προέδρου κοινότητας δεδομένου ότι τα καθήκοντα της ως προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Κ.Α.Π.Η. της είχαν ανατεθεί αποκλειστικά λόγω της ιδιότητας της ως προέδρου της Κοινότητας .

Εάν όμως ο Υπουργός των Εσωτερικών αποδεχθεί την ασκηθείσα από τον τιμωρηθέντα προσφυγή και ακυρώσει την νομαρχιακή απόφαση με την οποία επιβλήθηκε η ποινή , η πειθαρχική του αρμοδιότητα εξαντλείται και δεν μπορεί πλέον επανερχόμενος επί της υποθέσεως να ανακαλέσει την αρχική του απόφαση και να απορρίψει την προσφυγή , ούτε για λόγους που ανάγονται στη νομιμότητα της αποφάσεως αυτής *¹³.

*¹³ Σ.τ.Ε. 994/1994

4β) Σχετικά με τους αιρετούς του 2^{ου} Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα μπορεί να ασκηθεί*¹⁴ από τον τιμωρηθέντα προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών, μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης .

Η προθεσμία είναι αποκλειστική και αναστέλλει την προθεσμία ασκήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως στο Σ.τ.Ε. .

Κατά τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας με την οποία επιβάλλεται η ποινή της αργίας ή της έκπτωσης , ο Υπουργός των Εσωτερικών δεν έχει το δικαίωμα να επαυξήσει την πειθαρχική ποινή αλλά μόνο να την μειώσει ή να την εξαφανίσει ή να την μεταβάλλει επιεικέστερα . Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής κατά την διάρκεια της προθεσμίας του μηνός μέσα στην οποία καλείται ο Υπουργός των Εσωτερικών να αποφασίσει είναι σύμφωνη προς τις γενικές αρχές του πειθαρχικού δικαίου και της πειθαρχικής διαδικασίας γιατί αν η απόφαση με την οποία επιβάλλεται η ποινή δεν καταστεί οριστική και αμετάκλητη , είτε με την άσκηση όλων των

*¹⁴ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 4

ένδικων μέσων που ο νόμος θέτει στην διάθεση του κατηγορουμένου , είτε με την παρέλευση άπρακτης προθεσμίας για την άσκηση των μέσων αυτών ο κατηγορούμενος εξακολουθεί να θεωρείται αθώος .

Ο Υπουργός μπορεί να ακυρώσει την απόφαση , να δώσει επιεικέστερη ποινή ή να απορρίψει την προσφυγή . Κατά τον έλεγχο της αποφάσεως , ο υπουργός δεν μπορεί να επαυξήσει την πειθαρχική ποινή .

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που έχει επιβάλλει την κύρωση.

4γ) ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΔΙΩΚΟΜΕΝΟΥ ΑΙΡΕΤΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ Τ.Α.

Οι εγγυήσεις που ορίζονται*¹⁵ υπέρ του πειθαρχικά διωκόμενου αιρετού οργάνου της Ν.Α. είναι :

1. Η κλήση σε απολογία μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα για τη διατύπωση των λόγων που επιβάλλουν την απαλλαγή του από την κατηγορία .
2. Το δικαίωμα παράστασης είτε αυτοπροσώπως είτε με πληρεξούσιο δικηγόρο και της ακροάσεως από αρμόδιο συμβούλιο .
3. Το δικαίωμα της αποκλειστικής άσκησης της πειθαρχικής δικαιοδοσίας μόνον από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας στην οποία υπάγεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση .
4. Το δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης επιβολής της Διοικητικής ποινής της αργίας ή της έκπτωσης στον Υπουργό των Εσωτερικών και ,
5. Της αιτήσεως ακυρώσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

*¹⁵ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 4

4δ) ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΤΗΡΕΙ Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ

Η εποπτεύουσα αρχή*¹⁶ πρέπει να έχει υπόψη της τις εξής αρχές :

1. Της οφειλόμενης επιμέλειας , υπακοής και αφοσιώσεως .

2. Του όρκου τον οποίο δίδει κάθε αιρετός πριν αναλάβει τα καθήκοντά του .

3. Των άκρων ορίων , μέσα στα οποία υφίσταται πειθαρχική ευθύνη και των διατάξεων του ποινικού κώδικα , ως και άλλως ποινικών διατάξεων , με τις οποίες ορισμένες πράξεις ή παραλείψεις , χαρακτηρίζονται ως ποινικά αδικήματα .

*¹⁶Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 4

5 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

5α). Δικαίωμα προσφυγής στο συμβούλιο της Επικρατείας στον Πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης*¹⁷ και Αποκέντρωσης , που του κοινοποιήθηκε ,να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας , το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά την ουσία . Καθιερώνεται λοιπόν ως ένδικο μέσο προσφυγής το Συμβούλιο της Επικρατείας υπέρ του κατηγορουμένου και κατά της απόφασης του Υπουργού των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης που με την πράξη του επικυρώνει την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για την επιβολή της ποινής της αργίας ή της έκπτωσης . Η προθεσμία όμως των είκοσι ημερών για την άσκηση της προσφυγής αυτής είναι αποκλειστική και αρχίζει από την επομένη ημέρα που κοινοποιήθηκε σ' αυτό με αποδεικτικό παραλαβής η απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης .

*¹⁷ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 185 § 8

Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της αποφάσεως που επιβάλλει την ποινή .

Αν ασκηθεί η προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας , η επιτροπή αναστολών έχει το δικαίωμα ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου , - εκτός αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι εθνικού ή δημοσίου συμφέροντος - να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως που επιβάλλει την ποινή για όσο χρόνο κρίνει ότι είναι αναγκαίο μέχρις ότου κριθεί η αίτηση ακύρωσης από το αρμόδιο τμήμα ή την ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας ανάλογα με την περίπτωση .

Όταν υποβληθεί τέτοια αίτηση , η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται , μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής Αναστολών . Εξυπακούεται φυσικά ότι αντίγραφο της αίτησης αναστολής πρέπει ταυτόχρονα να κοινοποιείται και στον αρμόδιο διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης .

5β) Δικαίωμα προσφυγής στο συμβούλιο της Επικρατείας στον δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών*¹⁸ του κοινοποιήθηκε να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας , το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά της ουσία . Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της αποφάσεως που επιβάλλει την ποινή . Αν ασκηθεί προσφυγή στο Σ.τ.Ε. η επιτροπή αναστολών , χορηγεί ύστερα από αίτηση του προσφεύγοντος , αναστολή εκτός αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι εθνικού ή δημοσίου συμφέροντος . Όταν υποβληθεί τέτοια αίτηση , η ποινή που έχει επιβληθεί δεν εκτελείται , μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της επιτροπής αναστολών .

*¹⁶ Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 8

6 ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Την πειθαρχική δικαιοδοσία*¹⁷ ως προς τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές ή τα μέλη τους που αφορά παραβάσεις των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί , ασκεί μόνο ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας .

Είναι το αρμόδιο κρατικό όργανο που του έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να εφαρμόζει τη διαδικασία για την άσκηση της πειθαρχικής δικαιοδοσίας της διοικήσεως σε βάρος των Δημοτικών και Κοινοτικών Αρχόντων κ.λ.π. που ασκούν καθήκοντα κρατικής διοίκησης με ευρεία έννοια για πειθαρχικές τους παραβάσεις που προβλέπονται από ειδικούς νόμους . Οι ειδικοί νόμοι που προβλέπουν την επιβολή πειθαρχικών ποινών , παράλληλα με τυχόν ποινικές , είναι : α) ο Νόμος για τις Ληξιαρχικές πράξεις β) ο Νόμος περί στρατολογίας , γ) ο εκλογικός Νόμος , δ) η κατάρτιση καταλόγων ενόρκων , ε) οι διατάξεις περί απογραφής πληθυσμού και στατιστικής Υπηρεσίας , στ) ο Νόμος περί προστασίας Δασών κ.λ.π.

*¹⁷ Δ.Κ.Κ ΑΡΘΡΟ 186 .

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί να ασκήσει την πειθαρχική δίωξη σε βάρος των δημοτικών και κοινοτικών αρχών ή των μελών τους , είτε μετά από καταγγελία του αρμοδίου προϊσταμένου της δημόσιας Υπηρεσίας , είτε και αυτεπάγγελτα εφ' όσον υποπέσει στην αντίληψη του παράβαση νόμου υπό των αιρετών αυτών οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πάντοτε ύστερα από προηγούμενη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας που προκαλεί ο ίδιος . Πάντως αν , ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας*¹⁸ αρνείται ή αμελεί την εκτέλεση των ειδικών αυτών καθηκόντων του , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να οφείλει να τους διώξει πειθαρχικά ή ποινικά για παράβαση καθήκοντος κ.λ.π. ανάλογα με το βάρος της παραλείψεώς τους .

*¹⁸ ΑΡΘΡΟ 296 Δ.Κ.Κ.

7 ΕΚΠΤΩΣΗ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ

7α) ΕΚΠΤΩΣΗ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι Δήμαρχοι , οι Αντιδήμαρχοι , οι Πρόεδροι Κοινοτήτων και οι δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι , εκπίπτουν αυτοδικαίως*¹ από το αξίωμά τους αν :

- ◆ Αν στερηθούν την διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη απόφαση , είναι αυτοί που κήρυξαν πτώχευση κατά τις διατάξεις του εμπορικού νόμου και αυτοί που τελούν σε νόμιμη απαγόρευση και υπό δικαστική απαγόρευση σύμφωνα με τις διατάξεις του αστικού κώδικα .
- ◆ Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση , που επιβάλλεται από τα αρμόδια δικαστήρια . Αμετάκλητη δε δικαστική απόφαση είναι αυτή που δεν υπόκειται ούτε σε έφεση ούτε σε αναίρεση και που αν ακόμα ασκήθηκαν απορρίφθηκαν οριστικά και αμετάκλητα .
- ◆ Αν καταδικασθούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση , ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κάποιο κακούργημα ή στα

*¹ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 187

πλημμελήματα της παραχαράξεως , της κιβληλείας , της πλαστογραφίας , της ψευδούς βεβαιώσεως , της δωροδοκίας , της εκβιάσεως , της κλοπής , της υπεξαίρεσεως , της απιστίας , της απάτης . της καταπιέσεως , της αιμομιξίας , της μαστροπίας , της σωματεμπορίας , της παραβιάσεως της νομοθεσίας για ναρκωτικά ή για το λαθρεμπόριο καθώς και της παραβιάσεως καθήκοντος εφόσον το τελευταίο στρέφεται κατά δήμων , κοινοτήτων ή άλλων νομικών προσώπων τους .

Εκδίδεται αμέσως διαπιστωτική πράξη από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας για την έκπτωση του αμετακλήτου καταδικασμένου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας , και να κινήσει αμέσως τη διαδικασία για την εκλογή του νέου Δημάρχου ή Προέδρου της Κοινότητας , εφόσον δεν πρόκειται για δημοτικούς ή κοινοτικούς συμβούλους να καλέσει αμέσως σε ορκωμοσία τους αναπληρωματικούς αυτών . Όταν γίνεται παραπομπή για κακούργημα , με αμετάκλητο βούλευμα ή με απευθείας κλήση , καθώς και όταν γίνει παραπομπή για πλημμέλημα με αμετάκλητο βούλευμα , ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας οφείλει να θέσει το εγκαλούμενο σε κατάσταση αργίας , ώσπου να εκδοθεί η απόφαση του ποινικού δικαστηρίου .

Η επιβολή της ποινής της αργίας από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας αποτελεί και στην περίπτωση αυτή επιβεβλημένο

διοικητικό μέτρο προστασίας του δημοσίου συμφέροντος που αρχίζει να ισχύει από την ημέρα παραπομπής του κατηγορουμένου με αμετάκλητο βούλευμα ή με απ' ευθείας κλήση για τα κακουργήματα ή πλημμελήματα που αναφέρθηκαν παραπάνω , και λήγει από την ημέρα έκδοσης της αμετάκλητης αθωωτικής ή καταδικαστικής απόφασης . Ο Δημοτικός ή Κοινοτικός Άρχοντας που ετέθη σε αργία , επανέρχεται στα καθήκοντά του από της έκδοσης της αθωωτικής αποφάσεως του Ποινικού Δικαστηρίου , χωρίς να απαιτείται να γίνει τελεσίδικη ή αμετάκλητη .

7β) ΕΚΠΤΩΣΗ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ ΤΟΥ 2^{ΟΥ} ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου εκπίπτουν αυτοδικαίως*² από το αξίωμα τους αν :

- ▶ Αν στερηθούν την διαχείριση της περιουσίας τους με τελεσίδικη απόφαση .
- ▶ Αν στερηθούν τα πολιτικά τους δικαιώματα με αμετάκλητη δικαστική απόφαση .
- ▶ Αν καταδικασθούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση , ως αυτουργοί ή συμμετοχοί σε κάποιο κακούργημα ή στα πλημμελήματα της παραχαράξεως , της κιβληλείας , της πλαστογραφίας , της ψευδούς βεβαιώσεως , της δωροδοκίας , της εκβιάσεως , της κλοπής , της υπεξαίρεσεως , της απιστίας , της απάτης . της καταπίεσεως , της αιμομιξίας , της μαστροπείας , της σωματεμπορίας , της παραβιάσεως της νομοθεσίας για ναρκωτικά ή για το λαθρεμπόριο καθώς και της παραβιάσεως καθήκοντος εφόσον το τελευταίο στρέφεται κατά Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή νομικών προσώπων της . Για την έκπτωση εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας .

*² Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72 § 9

Η έκπτωση στην προκειμένη περίπτωση αποτελεί διοικητικό μέτρο και όχι ποινή και αλοσκοπεί στην κατοχύρωση του δημοσίου συμφέροντος .

Η έκπτωση από το αξίωμα επέρχεται κατά το χρόνο κατά τον οποίο η ποινική καταδίκη καταστεί αμετάκλητη , το χρονικό δε σημείο αυτό είναι η ημέρα της δημοσιεύσεως της αποφάσεως του Αρείου Πάγου , η οποία επικυρώνει την εφετειακή καταδικαστική απόφαση , απαιτείται όμως πάντοτε η έκδοση διαπιστωτικής αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας , η οποία καθορίζει και τον χρόνο στον οποίο ανατρέχει η έκπτωση από το οποίο και παύει οριστικά η άσκηση των καθηκόντων για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα μέχρι τέλους της θητείας.

Για την επέλευση των αποτελεσμάτων της έκπτωσης είναι διάφορος ο χρόνος τελέσεως του αδικήματος ή ο χρόνος εκδόσεως της καταδικαστικής αποφάσεως , εφόσον αυτή υπόκειται σε ένδικα μέσα , αφού κρίσιμος χρόνος για την έκπτωση είναι ο χρόνος που η καταδίκη κατέστη αμετάκλητη . Δεν είναι δυνατή όμως η απαγγελία εκπτώσεως από αξίωμα του οποίου η θητεία δεν έχει αρχίσει ακόμα κατά τον χρόνο στον οποίο ανατρέχει η έκπτωση .

Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου τίθενται υποχρεωτικά σε αργία από το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας , αν έχουν παραπεμφθεί με αμετάκλητο βούλευμα για πλημμέλημα από αυτά που αναγράφονται παραπάνω ή έχουν καταδικασθεί για τα αδικήματα αυτά .

Η αργία παύει αυτοδικαίως , όταν εκδοθεί απόφαση του αρμοδίου δικαστηρίου .

Ο Γενικός Γραμματέας υποχρεούται χωρίς δυνατότητα περαιτέρω εξετάσεως , να θέσει το Νομάρχη ή το Νομαρχιακό Συμβούλιο , σε αργία μέχρι εκδόσεως αμετακλήτου ποινικής αποφάσεως . Η αργία αρχίζει από της παραπομπής με αμετάκλητο βούλευμα και λήγει ευθύς ως εκδοθεί η αμετάκλητη δικαστική απόφαση , αν είναι αθωωτική .

Η καταδίκη του Νομάρχη ή Νομαρχιακών Συμβούλων για διάπραξη του αδικήματος της νοθεύσεως της εκλογής ή ψηφοφορίας , δεν έχει , ως συνέπεια , την εκ του αξιώματος έκπτωση .

Σωματικά ανάπηρος , εκλεγείς σε Νομαρχιακό αξίωμα εκπίπτει , εάν μετά την εκλογή του τεθεί σε κατάσταση απαγορεύσεως και στερηθεί έτσι της ελεύθερης διαχείρισης της περιουσίας του , ή εάν συντρέχει αντικειμενική αδυναμία να ανταποκριθεί στα καθήκοντά του , ή να εκτελέσει αυτά νομίμως και ασφαλώς . Η ύπαρξη της ως άνω καταστάσεως διαρκούς σωματικής αναπηρίας (τυφλός , κωφάλαλος) , δεν επηρεάζει – καθ' αυτή – την εκλογιμότητα , στο αξίωμα του Νομάρχη ή του μέλους του Νομαρχιακού Συμβουλίου πλην , αν , λόγω αυτής συντρέχει και δικαστική απαγόρευση στο πρόσωπο του αναπήρου οπότε , συνέπεια αυτής , στερείται ο ανάπηρος της ελεύθερης διαχείρισης της περιουσίας του , ως και του δικαιώματος του εκλέγεσθαι .

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΚΠΤΩΣΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ο πρόεδρος της Κοινότητας κατά την συνεδρίαση*³ του Κοινοτικού Συμβουλίου στις 27-2-1987 , αποφάσισε από κοινού μετά των κοινοτικών συμβούλων , Ε.Χ. και Θ.Λ. , κατά πλειοψηφία (με μειοψηφία των λοιπών δύο κοινοτικών συμβούλων , Ε.Χ. και Ν.Σ.) , να εγκριθεί η μετάβασή του στην Ρόδο για να παραστεί στο εκεί Τριμελές Πλημμελειοδικείο και να καθοριστούν ως ημερήσια αποζημίωση του το ποσόν των 4.000 δραχμών και τα έξοδα μετακινήσεώς του , με βάση το εισιτήριο και επιπροσθέτως να διορισθεί πληρεξούσιος δικηγόρος της Κοινότητας στον οποίο να δοθεί εντολή υποστηρίξεώς των συμφερόντων της Κοινότητας , ψηφίζοντας πίστωση ανάλογη του δελτίου παροχής υπηρεσιών του δικηγόρου , για την αμοιβή του και για δικαστικά έξοδα , ενώ στην πραγματικότητα επρόκειτο αυτός να δικαστεί ως κατηγορούμενος για ατομική του υπόθεση και μάλιστα για την πράξη της συκοφαντικής δυσφημίσεως , που φερόταν ότι έχει τελέσει την 19-12-1982 , σε βάρος του Β.Μ. , προ της εκλογής του στην θέση του Προέδρου της ως άνω Κοινότητας . Έτσι , με τον τρόπο αυτό σκόπευε να αποκτήσει παράνομο περιουσιακό όφελος , με την ως άνω έγκριση ημερησίας αποζημιώσεώς του , των εξόδων μετακινήσεως του , της

*³ Αρ.Πάγος 1371/1994 εις Ποινικά Χρονικά ΜΔ'σελ. 1218

δικηγορικής αμοιβής και των δικαστικών εξόδων , που κατά παράβαση των καθηκόντων του ως Προέδρου Κοινότητας , από κοινού με τους ως άνω κοινοτικούς συμβούλους , με πρόθεση εμφάνισε ως κοινοτικά έξοδα που δήθεν αφορούσαν κοινοτική υπόθεση , ενώ επρόκειτο για ατομικώς προσωπική του υπόθεση , και άρα ήταν ατομικά του έξοδα .

Έτσι τιμωρήθηκε με έκπτωση , λόγω καταδίκης για παράβαση καθήκοντος , διότι μαζί με την πλειοψηφία του Κοινοτικού Συμβουλίου ενέκρινε ημερήσια αποζημίωση του για την μετάβασή του στην έδρα του Πλημμελειοδικείου και αμοιβή του ως δικηγόρου , για να υποστηρίξει υπόθεση της Κοινότητας , ενώ στην πραγματικότητα επρόκειτο να δικαστεί εκεί ως κατηγορούμενος για ατομική του υπόθεση .

Σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα *⁴ , υπάλληλος που με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του , με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή για να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλον , τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών αν η πράξη αυτή δεν τιμωρείται με άλλη ποινική διάταξη . Για την στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της παραβάσεως καθήκοντος απαιτούνται :

1. Παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος το οποίο καθορίζεται από τον νόμο ή την διοικητική πράξη ή τις ιδιαίτερες οδηγίες της προϊσταμένης αρχής .

*⁴ Π.Κ. ΑΡΘΡΟ 259

2. Δόλος του δράστη , που περιέχει την θέληση της παραβάσεως του καθήκοντος της υπηρεσίας και
3. Σκοπός του δράστη να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομη υλική ή και ηθική ωφέλεια ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλον , χωρίς να προαπαιτείται και η επίτευξη του εν λόγω σκοπού .

8. ΑΠΟΛΥΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ

Η απόλυση των αιρετών αρχόντων των Ο.Τ.Α. αποτέλεσε θέμα συζήτησης και κριτικής στην Βουλή , και αναπτύχθηκαν διάφορες θεωρίες γύρω από το ζήτημα αυτό . Κατά τις πρόσφατες δε συζητήσεις στην Βουλή διαμορφώθηκαν τρεις τελικά ουσιώδες τάσεις και απόψεις , κατά τις οποίες μια μεγάλη μερίδα βουλευτών θεώρησε ότι η απόλυση των αιρετών αρχόντων των Ο.Τ.Α. αντιβαίνει ευθέως και σαφώς κατά της Συνταγματικής αρχής και των αρχών του δημοκρατικού μας πολιτεύματος , σύμφωνα με τις οποίες δεν είναι επιτρεπτό να επιβάλλεται τέτοιου είδους δυσμενές και ταπεινωτικό διοικητικό μέτρο σε βάρος προσώπου που έχει την ιδιότητα του αιρετού Δημοτικού και Κοινοτικού άρχοντα τον οποίο οι εκλογείς της περιφέρειας τον τίμησαν με το μεγαλύτερο ποσοστό των ψήφων της ελεύθερης και ανεπηρέαστης θέλησής τους για να αναλάβει την διαχείριση και διοίκηση των τοπικών υποθέσεων επί τέσσερα χρόνια . Δικαιολογώντας δε την θέση τους αυτή , αναφέρθηκαν και στις κατά καιρούς στον παρελθόν αυθαίρετες ενέργειες της διοίκησης σε βάρος ορισμένων αιρετών αρχόντων Ο.Τ.Α. που οφείλονταν , είτε στην έλλειψη επαρκών εγγυήσεων προστασίας αυτών από αυθαίρετες ενέργειες οργάνων της εκάστοτε Κυβέρνησης , είτε από την υπέρμετρη χρήση της διακριτικής εξουσίας των Γενικών Γραμματέων της Περιφέρειας κατά την κρίση και εκτίμηση των

περιστατικών και στοιχείων που οδηγούσαν στην αυστηρή επιβολή του μέρους της απόλυσης για δήθεν προστασία του δημοσίου συμφέροντος .

Άλλη μερίδα βουλευτών υποστήριξε ότι οι διατάξεις που αναφέρονται στην απόλυση των αιρετών αρχόντων των Ο.Τ.Α. αντίκεινται καθαρά προς το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος 1975 σύμφωνα με το οποίο οι Ο.Τ.Α. απολαμβάνουν πλήρη διοικητική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία , οι δε άρχοντες αυτών εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία και κατά συνέπεια , η διοίκηση δεν έχει το δικαίωμα να αφαιρέσει από αυτούς το χρίσμα που τους έδωσε η μεγάλη πλειοψηφία των δημοτών τους.

Η τρίτη μερίδα πρόβαλε την άποψη και πολύ σωστά , κατά την γνώμη μας , ότι ορθές είναι εξίσου και οι δύο απόψεις , αλλά ερωτάται , τι θα μπορούσε να συμβεί στην περίπτωση που ο κοινός νομοθέτης απέφευγε να υιοθετήσει κάποια ασφαλιστική δικλείδα στον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα , τότε ποιος μπορεί να εγγυηθεί τι θα γινόταν με τις τυχόν αυθαιρεσίες και καταχρήσεις των Δημοτικών ή Κοινοτικών Αρχόντων σε βάρος των συμφερόντων του Δημοσίου , των Ο.Τ.Α. και των Δημοτών τους . Θεσμοθετήθηκαν οι εγγυήσεις*¹ για την ύπαρξη αντικειμενικής κρίσης και ανεπηρέαστης επιβολής του διοικητικού

*¹ ΑΡΘΡΟ 102 ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 1975 – ΑΡΘΡΟ 189 Δ.Κ.Κ.

κέντρου της απόλυσης των αιρετών αρχόντων των Ο.Τ.Α. για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος .

Η απόλυση των δημοτικών και κοινοτικών αρχόντων δεν αποτελεί ποινή , αλλά διοικητικό μέτρο*² που αποβλέπει κατά κύριο λόγο στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος . Με την απόλυση του Προέδρου της Κοινότητας χάνεται και η ιδιότητα του Κοινοτικού Συμβούλου.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την απόλυση των δημοτικών και κοινοτικών αρχόντων ή την διάλυση δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου αποτελούν οι σοβαροί λόγοι δημοσίου συμφέροντος . Ο προσδιορισμός των λόγων αυτών κατ' απόλυτο τρόπο δεν είναι εύκολο πράγμα γιατί , η αρχή και η έννοια του δημοσίου συμφέροντος αποτελεί εκδήλωση της συλλογικής συνείδησης του λαού ,που μεταβάλλεται κατά τα διάφορα στάδια της εξέλιξης αυτού . Οι λόγοι του δημοσίου συμφέροντος δημιουργούν την υποχρέωση σ' όλους ανεξαιρέτα που ζουν μέσα στην ίδια πολιτεία , να ρυθμίζουν τις σχέσεις και συμπεριφορά του , όχι σύμφωνα με τη δική τους θέληση , αλλά σύμφωνα με τον τρόπο που θέλει και προδιαγράφει ο νόμος που περιφρουρεί το δημόσιο συμφέρον . Οι νόμοι που έχουν σαν αιτιολογία τους το δημόσιο συμφέρον , είτε ανήκουν στην σφαίρα του δημοσίου ,είτε του ιδιωτικού δικαίου , είναι

*² Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 189

δημόσιας τάξης . Για την απόλυση δημοτικού ή κοινοτικού άρχοντα δεν αρκούν μόνο οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος αλλά πρέπει να είναι και « σοβαροί » . Ο πρόσθετος αυτός όρος προσδίδει στις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα το χαρακτήρα διατάξεων εξαιρετικού δικαίου και γι' αυτό πρέπει να ερμηνεύεται στενά . Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι τόσο γενική που στερείται το τεκμήριο της αντικειμενικότητας , που δεν μπορεί να καθοριστεί χωρίς τη βοήθεια του υποκειμενικού πράγματι στοιχείου που ποικίλλει και διακυμαίνεται κατά το σχηματισμό της κρίσης του κάθε αρμόδιου οργάνου της Διοίκησης . Λόγοι δημοσίου συμφέροντος μπορούν επίσης να θεωρηθούν οι ενέργειες ή παραλείψεις των δημοτικών και κοινοτικών αρχόντων που είναι δυνατόν να επιφέρουν βλάβη στα συμφέροντα της Πολιτείας ή των Ο.Τ.Α. .

Η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών*³ για την επιβολή του αυστηρού διοικητικού μέτρου της απόλυσης δημοτικού ή κοινοτικού άρχοντα ή της διάλυσης δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου , πρέπει να συνοδεύεται απαραίτητα με ποινή ακυρότητας από δύο βασικά στοιχεία , ήτοι : α) την εμπειριστατωμένη έκθεση – γνώμη του Διευθυντή Τοπικής

*³ Δ.Κ.Κ ΑΡΘΡΟ 189

Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης και β) την σύμφωνη γνώμη του πενταμελούς συμβουλίου από ανωτέρους δικαστικούς και εκπροσώπους της Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Για κάθε περίπτωση απόλυσης δημοτικού ή κοινοτικού άρχοντα ή διάλυσης δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου πρέπει να εξακριβώνονται και να στοιχειοθετούνται απόλυτα , όλα ανεξάρτητα τα περιστατικά που συνιστούν σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος , να σχηματίζεται ειδικός φάκελος που θα περιέχει τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία και την επ' αυτών εμπεριστατωμένη και πλήρως και σαφώς αιτιολογημένη έκθεση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας . Σχετικά με το θέμα αυτό είναι και τα ακόλουθα :

- Σωματικός ανάπηρος , εκλεγείς σε δημοτικό ή κοινοτικό αξίωμα , εκπίπτει αυτοδικαίως από αυτό , εάν μετά την εκλογή του τεθεί σε κατάσταση απαγορεύσεως και στερηθεί έτσι της ελεύθερης διαχείρισης της περιουσίας του, ή εάν συντρέχει αντικειμενική αδυναμία να ανταποκριθεί στα καθήκοντα του , ή να εκτελέσει αυτή νομίμως και ασφαλώς .
- Η ύπαρξη της ως άνω καταστάσεως διαρκούς σωματικής αναπηρίας (τυφλός , κωφάλαλος) δεν επηρεάζει – καθ' εαυτή – την εκλογιμότητα στο αξίωμα του δημοτικού ή κοινοτικού άρχοντα ,πλην ,αν εν λόγω αυτής , συντρέχει και δικαστική απαγόρευση στο πρόσωπο του αναπήρου , οπότε συνέπεια αυτής

στερείται ο ανάπηρος της ελεύθερης διαχείρισης της περιουσίας του , ως και του δικαιώματος του εκλέγεσθαι .

Με την συγκρότηση και λειτουργία του γνωμοδοτικού συμβουλίου στο οποίο μετέχουν κατά πλειοψηφία ανώτεροι δικαστικοί και εκπρόσωποι της Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , εξασφαλίζονται οι αναγκαίες εγγυήσεις για την αντικειμενική και αμερόληπτη άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας της κεντρικής διοίκησης σε βάρος των αιρετών αρχόντων των Ο.Τ.Α. οι οποίοι τυχόν παρανομούν ή αυθαιρετούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους .

Στις περιπτώσεις διάλυσης δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και κατά το διάστημα που μεσολαβεί μέχρις ότου γίνει η εκλογή νέου ,ο μεν Δήμος διοικείται από το Διευθυντή ή προϊστάμενο των διοικητικών του Υπηρεσιών , η δε Κοινότητα από το Γραμματέα αυτής ή σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το Δημόσιο υπάλληλος που ορίζεται από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας .

8α) ΑΠΟΛΥΣΗ ΠΡΩΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Δήμαρχοι , Πρόεδροι Κοινοτήτων , Δημοτικοί και Κοινοτικοί Σύμβουλοι επιτρέπεται να απολυθούν*⁴ για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος , με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από εμπειριστατωμένη έκθεση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας , και σύμφωνη γνώμη συμβουλίου , που αποτελείται από ένα πρόεδρο εφετών Αθηνών , ως πρόεδρο , δύο εφέτες , που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία ως εφέτες , το Διευθυντή της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , τον πρόεδρο της Κεντρικής Ενώσεως Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδος , ο οποίος αναπληρώνεται από έναν από τους αντιπροέδρους που υποδεικνύει το διοικητικό συμβούλιο της . Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου ορίζονται από τον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ύστερα από πρόταση του προϊσταμένου του Εφετείου Αθηνών . Για τον ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία μπορεί να διαλυθεί ένα δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο .

*⁴Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 189

Κατά της υπουργικής απόφασεως , που διατάσσει την απόλυση ή τη διάλυση , επιτρέπεται προσφυγή στο υπουργικό συμβούλιο , μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της απόφασεως . Το υπουργικό συμβούλιο μπορεί είτε να απορρίψει , είτε να δεχθεί την προσφυγή και να εξαφανίσει την απόφαση . για την απόλυση ή τη διάλυση ή να επιβάλει ποινή αργίας εως τριών μηνών.

Τα καθήκοντα του γραμματέα του συμβουλίου εκτελεί ένας υπάλληλος της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης του κλάδου Π.Ε. Διοικητικού βαθμού Α΄ που ορίζεται ,μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης .

8β) ΑΠΟΛΥΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου επιτρέπεται να απολυθούν*⁵ για σοβαρούς λόγους εθνικούς ή δημοσίου συμφέροντος με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών , ύστερα από εμπειριστατωμένη έκθεση του αρμοδίου Γενικού Γραμματέα και σύμφωνη γνώμη συμβουλίου , που αποτελείται από έναν πρόεδρο εφετών Αθηνών , ως πρόεδρο , δύο εφέτες , που έχουν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο βαθμό αυτόν , ένα γενικά διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών και τον πρόεδρο της Ενώσεως Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος , με έναν αναπληρωτή που υποδεικνύει το διοικητικό συμβούλιο της . Τα δικαστικά μέλη του συμβουλίου ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τον Υπουργό Δικαιοσύνης . Από τον Υπουργό Εσωτερικών ορίζεται το μέλος της επιτροπής του Υπουργείου Εσωτερικών με τον αναπληρωτή του .

Καθήκοντα γραμματέα του συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών του κλάδου Π.Ε. Διοικητικού , που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών .

Για ίδιο λόγο και με την ίδια διαδικασία , μπορεί να διαλυθεί ένα νομαρχιακό συμβούλιο . Στην περίπτωση αυτή γίνεται νέα εκλογή .

*⁵Κ.Ν.Α. ΑΡΘΡΟ 72

Η απόλυση του Νομάρχη ή του Νομαρχιακού συμβούλου*⁶ συνιστά δυσμενές διοικητικό μέτρο , προς της εκδόσεως δε της πράξεως απολύσεως , πρέπει να καλείται σε απολογία ο ενδιαφερόμενος .

Δεν είναι νομοθετική πρόβλεψη , για το πώς διοικείται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση , σε περίπτωση διάλυσης του Νομαρχιακού Συμβουλίου από του χρόνου διαλύσεως , μέχρι της διενέργειας νέας εκλογής , επικύρωσης των αποτελεσμάτων της εκλογής και εγκατάστασης των εκλεγέντων .

Ο απαιτούμενος χρόνος , εν προκειμένω , χρόνος για την ανάδειξη των νέων αιρετών οργάνων , μπορεί να είναι από τρεις μήνες μέχρι και έτος ακόμη αν υπάρξουν δικαστικές προσφυγές .

Οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στο Νομάρχη και στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου , είναι μόνο όσες επιβάλλονται στα όργανα αυτά ευθέως από το Γ.Γ. Περιφέρειας μετά από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου .

Για την απόλυση Νομαρχιακού Άρχοντα δεν αρκούν μόνο οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος αλλά πρέπει να είναι και «σοβαροί » . Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι τόσο γενική που στερείται το τεκμήριο της αντικειμενικότητας , που δεν μπορεί να καθοριστεί χωρίς τη βοήθεια

*⁶ Σ.τ.Ε. 3843/1975

του υποκειμενικού πράγματι στοιχείου που ποικίλει και διακυμαίνεται κατά το σχηματισμό της κρίσης του κάθε αρμοδίου οργάνου της Διοίκησης . Λόγοι δημοσίου συμφέροντος μπορούν επίσης να θεωρηθούν οι ενέργειες ή παραλείψεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Αρχόντων που είναι δυνατόν να επιφέρουν βλάβη στα συμφέροντα της Πολιτείας ή των Ο.Τ.Α.

9. ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΑΠΟ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Για πταίσματα ή πλημμελήματα των αιρετών οργάνων*¹ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του πρώτου και δεύτερου βαθμού , που διαπράττονται κατά την άσκηση των καθηκόντων του και εξαιτίας αυτών δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας*² που αναφέρουν σχετικά με την σύλληψη επ' αυτοφώρω λόγω πταίσματος , η άμεση παραπομπή του κατηγορουμένου επ' αυτοφώρω λόγω πλημμελήματος στο δικαστήριο και η υπόλοιπη διαδικασία για την εκδίκαση και έκδοση απόφασης .

1

*¹ Δ.Κ.Κ. ΑΡΘΡΟ 188

*² Κωδ. Ποιν. Δικ. Άρθρο 409-413 και 417-422

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας στους αιρετούς του πρώτου και δεύτερου βαθμού των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης . Οι ποινές που μπορούν να επιβληθούν είναι η ποινή της αργίας , της έκπτωσης και της αυτοδίκαιης έκπτωσης . Η πειθαρχική διαδικασία εφαρμόζεται από τα αρμόδια όργανα τα οποία είναι το Συμβούλιο , ο Υπουργός των Εσωτερικών και το Συμβούλιο της Επικρατείας .

Δημιουργείται λοιπόν η υποχρέωση στους αιρετούς να ρυθμίζουν τις σχέσεις και την συμπεριφορά τους όχι σύμφωνα με την δική τους απόλυτη θέληση , αλλά σύμφωνα με το νόμο που περιφρουρεί το δημόσιο συμφέρον . Αυτό όμως δυστυχώς δεν ισχύει πάντα .

Παρατηρούμε ότι υπάρχουν περιπτώσεις πράξεων ή παραλείψεων των αιρετών των Ο.Τ.Α. που συνιστούν παράβαση καθήκοντος και υπέρβαση αρμοδιοτήτων .

Είναι πολύ συχνό το φαινόμενο της κατάχρησης εξουσίας από τους αιρετούς των Ο.Τ.Α. και της παράβασης της αρχής της ισότητας απέναντι στους πολίτες , ενώ δεν είναι σπάνιες και οι περιπτώσεις της

τήρησης μη διαφανών διαδικασιών από πρόθεση και δόλο .

Αξίζει τον κόπο επίσης να αναφέρουμε ότι επειδή δεν είναι ξεκάθαρα τα όρια των αρμοδιοτήτων του πρώτου και του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την Κεντρική Εξουσία παρατηρούνται φαινόμενα κωλυσιεργίας , υπέρβασης αρμοδιοτήτων και αυθαιρεσιών .

Πιστεύω ότι έχει αναπτυχθεί ένα νομικό και θεσμικό πλαίσιο που εξασφαλίζει την διατήρηση της ισορροπίας ανάμεσα στους πολίτες και τους αιρετούς που τους εκπροσωπούν . Για να ενισχυθεί όμως αυτή η ισορροπία θα πρέπει να γίνεται σωστή χρήση της εξουσίας από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και τα λοιπά αρμόδια όργανα . Θα πρέπει επίσης να κρίνονται και να εκτιμώνται σωστά τα στοιχεία και τα περιστατικά που οδηγούν στην επιβολή των ποινών .

Τέλος ο έλεγχος των πράξεων των αιρετών των Ο.Τ.Α. θα πρέπει να είναι πιο αυστηρός και πιο ουσιαστικός προκειμένου να τιμήσουν το χρίσμα που τους έδωσε η πλειοψηφία των πολιτών .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ Γ. ΜΑΡΚΟΣ – ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ
« Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης » 1999

2. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ Γ. ΜΑΡΚΟΣ
« Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας » 2000

3. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ ΜΑΡΚΟΣ
« Η Ερμηνεία του Νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα κατ' άρθρο » 1996

4. ΚΛΕΙΩΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
« Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης » 1978

5. ΛΥΤΡΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ
« Το Πειθαρχικό Φαινόμενο στο Σύγχρονο Ελληνικό Δίκαιο »
Εκδόσεις Σάκκουλα Αθήνα - Κομοτηνή 1989

6. ΡΑΪΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
« Συνταγματικό Δίκαιο »
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2002

7. ΣΟΛΔΑΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
« Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας »
Εκδόσεις Μ. Δημοπούλου – Θεσσαλονίκη 1999

8. ΤΣΟΥΝΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

« Εισαγωγή στο Δίκαιο & στο Αστικό Δίκαιο »

Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας 2001

9. INVIEW.GR Independent view

«Ανεξάρτητη Ειδησεογραφικό Πρακτορείο για την Αυτοδιοίκηση
και τις Τοπικές Κοινωνίες » Αρχείο Ειδήσεων

10. ΤΑ – ΝΕΑ .DOLNET.GR « Τα Νέα on line »

ΤΑ ΝΕΑ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ – ΣΥΝΤΑΓΜΑ 2001 – Μέρος Τρίτο
– Οργάνωση και λειτουργίες της Πολιτείας